

ಆತನನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಲಾರೆನ್ಸ್ ಎಂದು ಇರಬಹುದು, ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆತನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಡೆದು ಚೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದು ಯಾವುದೋ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೇಸನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಹಲ್ಲೆ ಒಬ್ಬ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತನ ಮೇಲೆ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಗಮನಹರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಆತನ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಕೆಲವು ವಿವರಗಳು ಇವೆ. ಅವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಹೇಳಿಕೆ ಮಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅವರು ಹೇಳಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಾವು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆ.—ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಡಿ ಪೋಸ್ಟೋಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ತನಿಖೆಮಾಡಿ ವರದಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಪೋಲೀಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್‌ರವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ನಾನು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತದ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ನನ್ನ ಕೊಠಡಿಗೆ ಬಂದು ಮಾತನಾಡಿ.

ಡಾ. ವಿ. ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ.—ಡಿ.ಇ.ನೇ ನಿಯಮದ ಕೆಳಗೆ ಎತ್ತಿದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅಷ್ಟೇ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಕೊಠಡಿಗೆ ಬಂದು ಮಾತನಾಡಲಿ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಿ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಲಿ., ಜನತಾದವರು ಶಿ.ಬಿ. ಜಿ. ಪಿ. ನವರು ಶಿ.ಬಿ. ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ. ನವರು ೧೦೯, ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ. ನವರು ೫೦, ನಾಮಕರಣ ಸದಸ್ಯರು ೧೯ ನಿಮಿಷಗಳಷ್ಟು ವೇಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.—ಕ್ರಾಂತಿರಂದವರಿಗೂ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೆಯೇ ಇದೆ.

ವಿತ್ತೀಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಳೆದ ೨ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಹಾಗೂ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ವಹ್ಯ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಪಾತನಾಡಿದವರು ಕಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗ, ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ಮತ್ತು ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರವಿವರಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಅಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಬೇಕಷ್ಟೇ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ೧೯೮೩-೮೪ರ ವರದಿಯನ್ನು ಅವರು ಸೈಕ್ಲೋಸ್ಟೈಲ್ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದಾಗ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಮಾನ್ಯ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್ ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಅವನ್ನು ಕೇಳಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದು ನಿಮಗೇ ಗೊತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್‌ರವರು, ಡಾ. ತಿಮ್ಮಯ್ಯನವರು, ಹಾಗೂ ಈಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷಪೀಠದಲ್ಲಿ ಇರುವ ನೀವು ಅಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ರೀಆರ್‌ನೈಸ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹಠ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತಿದೆ. ಸಂಜೆ ತುರ್ತು ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಸಭೆ ಕರೆದಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಬಿಡದೆ ತಕ್ಷಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕುಳಿತಿದೆ. ನಂತರ ಒಂದು ಮಹತ್ವರವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಬಹುಶಃ ಆ ದಿನ ಅಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿ ಹೋರಾಡಿ ಇವತ್ತು ಅಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದೆ ಪಶುವೈದ್ಯರ ಹುದ್ದೆಗೆ ಸೇರಲು ಯಾರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ೧೭೫ ಪಶುವೈದ್ಯ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಆರ್ಜಿ ಕರೆದಿದ್ದು ೧೭೫ ಜನ ಆರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗದವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಪಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಲಿ ತಿಂಗಳು ೭ ದಿವಸ ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಏಕೆ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ? ಈ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು? ಸರ್ಕಾರ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡಬಹುದು. ತಿಂಗಳು ಗಟ್ಟಲೆ ವಿಳಂಬವಾಗಲು ಕಾರಣ ಏನು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ ೫೦ ರಷ್ಟು ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆಯೂ ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು, ಈಗಲೂ ಅದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಇಬ್ಬರೇ ಕ್ಲಾಸ್-೧ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳು ಎಂದರೆ, ಒಬ್ಬರು ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರ ಹುದ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ರೀ ಆರ್ಗನೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿಕೆ ಬಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ರೀ ಆರ್ಗನೈಸ್ ಮಾಡಿದ್ದು.

೧-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಡೈರೆಕ್ಟರೇಟ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅಡಿಷನಲ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ತದನಂತರ ೭ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ಆ ಜಾಗಗಳು ಖಾಲಿ ಇವೆ. ಪೋಸ್ಟ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಪೋಮೋಷನ್ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ರೀ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಆಗಿ ೧೨ ತಿಂಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏಕೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಇಲಾಖೆ ತಾಯಿ ಇಲಾಖೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಈ ಇಲಾಖೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯ ಕೃಷಿ ಭಾಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭಾಗ್ಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇಹೋದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡ ೭೦ ಭಾಗದ ಜನರು ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ಬೆಣೆ, ತುಪ್ಪ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳು, ಚರ್ಮ ಹಾಗೂ ಉಡುಪಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಉಣ್ಣೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆ ಇದು. ಇದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇಹೋದರೆ, ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳು

ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಪಡುತ್ತವೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ರೀ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕಾದರೂ ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ವ್ಯಗತಕ್ಕಂಥ ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊಲನೆಯದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪಟ್ಟ ಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು, ಎರಡನೆಯದು ಬ್ಯೂರೋಕ್ರಾಟಿಕ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್, ಇದನ್ನು ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಆಗಲಿ, ನೀವೇ ಆಗಲೀ ಎರಡು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬಡಜನತೆಗೆ ಕೋಳಿಸಾಕಾಣಿಕೆಗಾಗಲೀ ಸಾಲ ವಗೈರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಬಾಂಕಿನವರು ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಡಿ. ಆರ್. ಡಿ. ಎಸ್. ಘಂಟಿನವರು ಇದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨೩ ಜನ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಹುದ್ದೆಗಳು ಇವೆ. ಅವರುಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ಸಂಬಳದ ಮೇಲೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಲೇರಿ. ಅವರುಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಇಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ, ಬಡ್ತಿಗಳು ದೊರೆಯಬೇಕು. ಇವರುಗಳಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ಕೊಡಬೇಡಿ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಔಚಿತ್ಯವೇನು ? ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವಂಥ ಮಾಹಿತಿ ಮೇರೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ೨೩ ಜನ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡುವ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಪ್ರೊಮೋಷನ್ ಕಮಿಟಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಬ್ಬರ ಹೆಸರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದ ಬಡ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾರೆ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗುಪ್ತ ಪರದಿ ಸರಿಯಿಲ್ಲ ವೆನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರ ಹೆಸರು ಬಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡ ಬೇರೆ ಇತ್ತು. ತಾವು ಇಂಥ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಿರಿ ? ಉಳಿದಂಥ ೨೨ ಜನವನ್ನಾದರೂ ತುಂಬಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಹೆಸರು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಳೆದ ೯ ತಿಂಗಳಿಂದ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವುದು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರು ಬಿಡಲಾಗಿತ್ತೋ ಆತನಿಂದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು erase ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಆತ ಪ್ರಮೋಷನ್‌ಗೆ ಅರ್ಹನಾಗಿದಾನೆ, ಮತ್ತೆ ಅದು ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಒಬ್ಬರಿಗೋಸ್ಕರ ೨೩ ಜನರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ವಿಭಾಗಮಟ್ಟ ದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಹೋಬಳಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳ ಬಂದೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ರೀ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಡಿ ಹೋದರೆ, ಇಲಾಖೆ ಕುಸಿದುಬೀಳುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ನಿಲುವು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿದಾರೆ, ೪ ಗಂಟೆಗೆ ಡಿಕ್ಟೇರ್ ಮಾಡಿ, ಆಮೇಲೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರೆಕ್ವಿಜೈ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ತಾವು ಬಂದಮೇಲೆ ಪರ್ದರ್ ರೀ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎಷ್ಟು ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ೧೭೫ ಜನರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡ ದಿದ್ದ ರುಕೂಡ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ೭೫ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆ ಗಳನ್ನು ಅಪ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದವು, ಆ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆ ಏನಾಯಿತು ? ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ತರಲಿಲ್ಲ ? ನೀವು ೪೦೦ ಕೊಡಿ ನಾವು ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಮೂಕ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ೨೦೦ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ೭೫ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಅಪ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕಷ್ಟ ಇದೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ೧೭೫ ಜನರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಬಂದಿದೆ, ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹುದ್ದೆ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೊಸ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಸತ್ಯವಾದಿಗಳು ಖಂಡಿತ ವಾದಿಗಳು, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಂಗಳೋಷಿಗಳು, ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೂ ತಾವು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇಲಾಖೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೋದರೆ ಹೇಗೆ ?

ನಾನು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಅವರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಯಾವ ಮಂತ್ರಿ ತನ್ನ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಿನದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದು

ಅವರ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ಹಾಗೆ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಗುರುತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಹಣ ಅಲ್ಲ ಬಿಡ್ಡಿರುವುದು, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಣ ಅಲ್ಲ ಬಿಡ್ಡಿರುವುದು, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಬಿಡ್ಡಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹಣ ಬಿಡ್ಡಿ. ಇದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸ್ಟ್ರಾಂಕ್ ಅವುಗಳಿಂದ ಹಣ ಬಿಡ್ಡಿ. ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡೈರಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಡೈರಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾನ್ಸಿಲ್, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಿಂದ ಹಣ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು. ಇದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಉತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಒಂದು ಟೈಮ್ ಬಾಂಡ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈಗ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿ, ಮದರ್ ಡೈರಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಇದು ರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇದು ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮು. ನಾವು ನಮ್ಮ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಗೋ, ಅಥವಾ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೋ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ತಪ್ಪಿಗೋ ನಾವು ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಟೈಮ್‌ಗೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಲಾಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೆ ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಟಾನ್‌ಸರ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಏನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಹಣ ನಾವು ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದವು ಎಂದು ಕಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ನಷ್ಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಎಸ್ಕೇಷನ್ ಗೇರ್ ಅಪ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರು ತಮ್ಮ ಕೈ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾನ್ಫಿಡೆನ್ಸ್‌ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಇಲಾಖೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ತಾವು ಮುಂಚೆಗೋ ಒಂದು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆ, ಇದೇನಪ್ಪು ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆ ಎಂದರೆ, ತಾವು ಕೊಯ್ಲಾಭಾರಿಗೆ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅವರ ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ, ಅವರು ಆ ಫಾರಂ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಇನ್‌ಚಾರ್ಜ್. ಅಲ್ಲಿ ಹಸುಗಳು ಎಷ್ಟು ಹಾಲು ಕರೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಅದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಗಿ ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಕರೆಯಿತು, ಅದರ ಸೀಲಿಂಗ್ ವಿಮಿಟ್ ಅಷ್ಟು. ಮಲನಾಡು ಗಿಡ್ಡ ಅಂದರೆ ಇದು ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ತಮಗೆ ಇದು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಂಡಿರಬಹುದು. ಕಾಫಿಗೆ ಹಾಲು ಬೇಕು ಅಂದರೆ ನಾಲ್ಕು ಗಿಡ್ಡವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಈಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನೋ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಅವುಗಳ ತಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಗಿ.ಗಿ ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಪಾಯಿಂಟ್ ಗಿ ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವು. ತಾವೇನು ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನಪಟ್ಟಿರಿ. ಅವರನ್ನು ಏಕದಮ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಈ ಹಸು ಜಾಸ್ತಿ ಹಾಲು ಕೊಡಬೇಕು, ಈ ಮಧ್ಯೆ ಏನೋ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ, ತಾವು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ಹೆಸರಗಟ್ಟಿದರೆ ಹಾಲು ಕರೆಯುವವರ ಸಮೇತ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಇವರು ಹೋಗಿ ಕರೆದ ಮೇಲೆ ಗಿ.ಗಿ ಲೀಟರ್ ಬರಬೇಕು ತಾನೇ, ಅದು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ತಾವು ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ, ಪುನಃ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅವರಿಂದ ಅಥವಾ ಅವರ ವಂಶದ ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಬರುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ, ಎಲ್ಲಿ ಬಯ್ಯುತ್ತಾರೋ ಎನ್ನುವುದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರನಾರಾಯಣರಾವ್.—ಸಸ್ಪೆಂಡ್, ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಹೆದರಿಕೆಯೂ ಬರಬಾರದು, ಏನೂ ಮಾಡಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೂ ಬರಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಆದ್ದರಿಂದ, ತಾವು ಅಷ್ಟು ಅವಸರವಾಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಈಗ ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದೀರಿ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ನೇಣು ಎತ್ತಿ. ಅವರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಪನಿಶ್ ಮಂಚೆಗೆ ಅರ್ಹರು ಎನ್ನುವುದು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಬೇಕು. ಯಾರೋ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥರೆಡ್ಡಿ ಮಂದಾಳ್.—ತಾವು ಹೇಳದೇ ಇದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಲ್ಲ. ತಾವು ಹೇಳಿದರೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಆ ಪಟ್ಟಿ ತಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಮಾನ್ಯ ತಿಮ್ಮೇಗೌಡರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ದನಗಳು ಸತ್ತವು. ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಡ್ರೈಫ್ಟ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಿಂದ ತರಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.—ನಾವು ಬಡವರ ದನಗಳಿಗೆ ಈ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ಪುಕ್ಕಸಟ್ಟಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆವು.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ತಾವು ಹೇಳಿದನೇ ನಾನು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದಕ್ಕೆ ಸಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು, ತಕ್ಷಣ ಆ ಡ್ರೈಫ್ಟ್ ತರಿಸಿ, ಅನಂತರ ಅದರ ಉದ್ಘಾಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾಯಿತು. ಇವೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಖಾಯಿಲೆಗೆ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ಸ್ಯಾಕ್ ಇದೆಯೇ? ದೊಡ್ಡ ರೋಗ, ಚಪ್ಪೇ ರೋಗ, ಕಾಲುಬಾಯಿ ರೋಗ, ಗಂಟಲು ಕಟ್ಟುವ ರೋಗಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ಇದೆಯೇ? ನಾವು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಎನಿಮಲ್ ಹೆಲ್ತ್‌ನಿಂದ ಅಂಡ್ ಬಯಾಲಾಜಿಕಲ್ ಇದನ್ನು ಸೊಸೈಟಿಯಾಗಿ ಟ್ರೇಟ್ ಮಾಡಿ ಅವರು ಕೇಳಿದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರು ಕೇಳಿದ ಡ್ರೈಫ್ಟ್ ಮತ್ತಿತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೂ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್‌ಪಣ್ ಇಲ್ಲದೆ ಫೈಲ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕೇಳಿದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರು ಕೇಳಿದಷ್ಟು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಅವರು ಕೇಳಿದ ಲಾ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ತಯಾರು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇದೆ? ಪುನಃ ಮಿಳಿಗಾಲ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಕಾಲುಬಾಯಿ ರೋಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪೇ ರೋಗ ಬಂದು ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ದನಗಳು ಸಾಯುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಇವೊತ್ತು ಭಾರತಿ ಅಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೋಗಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ತಯಾರು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರಿಗೆ ಸೈಂಟಿಸ್ಟ್ ಬೇಕು ಅಂದರೆ ಸೈಂಟಿಸ್ಟ್ ಕೂಡಿ, ಸ್ಪಾಟ್ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕೆಂದರೆ ಸ್ಪಾಟ್ ಕೂಡಿ, ಹಣ ಬೇಕು ಎಂದರೆ ಹಣ ಕೊಡಿ. ಆದರೆ ಹೇಳಿದ ಟೈಮ್‌ಗೆ ಒಂದು ರಿಸಲ್ಟ್ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ರಿಂಡರ್‌ಸ್‌ಪೆಷ್‌ಗೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದು ಸೈಪರ್ ಸ್ಪೀಮ್ ಇದೆ, ಇದು ನನಗೆ ಬೇಜಾರಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇಫ್ ಜೋನ್ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು? ಭಾರತ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಇಂಡಿಯಾದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸೇಫ್ ಜೋನ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಅಡ್ಡ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಸೈಪರ್ ರಿಂಡರ್‌ಸ್‌ಪೆಷ್ ಎರಾಡಿಕೇಷನ್ ಸ್ಪೀಮ್‌ಗೆ ಸ್ವಂತ ಹಣ, ಸ್ವಂತ ಔಷಧಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೆಪರೇಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೆಪರೇಟ್ ಸ್ಪಾಟ್ ಇದೆ. ಇಷ್ಟು ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಯಾವುದೋ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ಲಲ್ಪ ಮಿಸ್ಟೇಕ್ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ, ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ, ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ better to scrap the scheme.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇನ್ನು ಅಮೃತಮಹಲ್ ಕಾವಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದು ಒಟ್ಟು ೫೭,೧೭೨ ಎಕರೆ ಇದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ೭,೮೭೪ ಎಕರೆ ಒತ್ತುವರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಪ್ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾತಿಯ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿತ್ತು. ಅದು Prohibition of Land Alienation of Amruthmahal Kaval Act. ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡದೆವು ಎಂದರೆ ಪ್ರಾನ್ಸಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರ ಅಡ್ವೈಸ್‌ಮೇಲೆ, ಈಗಿರತಕ್ಕ ೪೪ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಿಂದಲೇ ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ವಿಧ

ವಿಧವಾದ ಹುಲ್ಲಿನ ತಳಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾ.ನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ೨೦ ಕೋಟಿ ರೂ. ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದರು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಾ.ನಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ವರದಿಯ ಮೊದಲನೇ ಪುಟದಲ್ಲೇ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ನಿಮಗೆ ೨೦ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನೇನೋ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಆದರೆ ಈ ಭೂಮಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಒಂದು ಗ್ಯಾರೆಂಟಿಯನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದರು. ಆದ ರಿಂದ ನಾನು ಈ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಗ್ರಿಪ್ಪೆ ವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ತಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಸಭೆಯು ಮುಂದಿಡಲಿಲ್ಲ? ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಮಸೂದೆ. ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ತಡಮಾಡಿದಿರಿ? ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ತಂದು ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹೆಸರುಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಂಡೋ-ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವಂಥ ವಿಚಾರ. ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಸಚಿವನಾಗಿದ್ದಾಗ ನಾನೇ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಹುಲ್ಲು ಬೀಜಗಳನ್ನೂ ತಯಾರಿಸಿ ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಹೊರ ದೇಶಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಕೇವಲ ೩೦೦-೪೦೦ ಎಕರೆ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ನಾವು ೫೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಂಥ ಅದ್ಭುತ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.....

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಈ ೫೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯೂ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಹೌದು, ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಬೇಕಾದರೆ ತಮಗೆ ಆದರೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೩,೧೪೧ ಎಕರೆ ಇದು ಇದರಲ್ಲಿ ೨೨೦೪ ಎಕರೆ ಒತ್ತುವರಿಯಾಗಿದೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ೨೨,೦೭೦ ಎಕರೆ ಇದು ಇದರಲ್ಲಿ ೧೧೮೩ ಎಕರೆ ಒತ್ತುವರಿಯಾಗಿದೆ, ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ೧೧,೧೩೩ ಎಕರೆ ಇದು ಇದರಲ್ಲಿ ೩೫೭೩ ಎಕರೆ ಒತ್ತುವರಿಯಾಗಿದೆ. ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ೩೫೯೯ ಎಕರೆ ಇದು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೧೪ ಎಕರೆ ಮಾತ್ರ ಒತ್ತುವರಿಯಾಗಿದೆ; ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ೩೦೦ ಎಕರೆ ಇದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಒತ್ತುವರಿ ಏನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ೩೩೨೪ ಎಕರೆ ಇದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಒತ್ತುವರಿ ಆಗಿರುವುದು ೭೯೬ ಎಕರೆ ಮಾತ್ರ; ಈ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ವೆ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನವರಿಂದ ಅಳತೆ ಮಾಡಿ ತರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯನ್ನಾದರೂ ನಾವು ಭದ್ರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೊರದ ಮುಂದೆ ಅಕ್ರಮಿಷನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾವು ಮೊದಲು ಮಾಡುತ್ತೀರಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಕಾರ ತಳಿ, ಅಮೃತಮಹಲ್ ತಳಿ ಅಥವಾ ದೇವಣಿ ತಳಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ತಳಿಗಳಿಗೂ ಅಂದರೆ ಒಂದೊಂದು ತಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಫಾರಂನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಬೇಕು. ಕುಲೈನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಕಾರ ತಳಿಗೆ ಒಂದು ಫಾರಂನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದು ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಮೃತ ಮಹಲ್‌ಗೆ ಅಜ್ಜಂಪುರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫಾರಂನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ದೇವಣಿ ತಳಿಗೂ ಒಂದು ಫಾರಂನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆಯಾಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಫಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರಾದವರನ್ನು, ತಜ್ಞರನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಕಾರ ಮತ್ತು ಅಮೃತಮಹಲ್ ತಳಿ ಏನಿವೆ ಇವು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದವುಗಳು. ಆದ ರಿಂದ ಈ ತಳಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಾಕೆಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಫಾರಂನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಪಶುವೈದ್ಯ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದೀರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಇದು ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಬಹಳ ಸಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಧಾರಾಟಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ

ಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದೆ ನೆನ. ನಮ್ಮ ಪಶುವೈದ್ಯ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕೇವಲ ೫೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದ್ದು ಅನಂತರ ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ೨೦ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿತು. ಆಗ ವೈಸಚಾನ್ಸಲರ್‌ರವರು ಹೇಳಿದರು, ನಾವು ೨೦ ಸಿಟಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮತ್ತೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧೨-೧೩ ರೂ. ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ಆಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹಣವನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಈಗ ಇನ್ನೂ ೨೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮತ್ತೊಂದು ಪಶುವೈದ್ಯ ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ ನೆನ. ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಐ.ಸಿ.ಎ.ಆರ್.ನವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರ ಅನುಮತಿ ಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಇದನ್ನು ಯಾವ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಆಫೀಸಿಯೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭೀಮರಾಯನ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ತಾವು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ತಾವು ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಇಲ್ಲ; ಅನಿಮಲ್ ಇಲ್ಲ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಪಾಠ್ಯಕ್ರಮ ಬೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ? ಅಲ್ಲಿ ರೀಸರ್ಚ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಲೈಬ್ರರಿ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲೇ ೨೦೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೂ ಇಲ್ಲೇ ಇವೆ. ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲೇ ಇರುವಾಗ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂ. ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?

ಇನ್ನು ಪಾಲ್ಕಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದೆ ನಾವು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಆ ವೈಲು ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಾವು ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬಂದೆವು. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗತಕ್ಕ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗಿ ಬಂದದ್ದು ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿವೆ. ನೆರರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರೈಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಖಾತೆಯಲ್ಲೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಶಾಖ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ರಿಯಾಯಿತಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಆಕಡೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಖಾತೆಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಈಕಡೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಖಾತೆಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಕೊಡಲು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಕೊಡಲೇ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ನೆರರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಬಹಳವಾಗಿ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ನಾಮಿಕಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ೨ ದಿವಸಕಾಲ ಇದ್ದು ಬಹಳಷ್ಟು ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಂವಿರಾರು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸೈಕಲ್‌ಮೇಲೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

೨-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ, ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ನಾವು ಸಹ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಕೋಳಿ ಫಾರಮ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜನರು ಹಾಕತಕ್ಕಂತ ಪುಡ್ಗೆ ೧೪೫ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿಗೂ ಪ್ರೈಸಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊರಗಡೆ ಅದೇ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ೬೦-೬೫ ಪ್ರೈಸಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಅದರಿಂದ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಕನಿಷ್ಠ 30 ಪೈಸೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಾಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಾಡರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಸಹ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಪುಡ್ಗೆಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥದನ್ನು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಕಳೆದ ಸಲ ನೀವು ಕಾಟನ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಮಾಡಿದಿರಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್‌ರವರು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ It is the desire of the Government and is it the policy of the Government to rob the poor and feed the rich? ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಹಾಲನ್ನು ಕರೆದು ನಿಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಮೂರುವರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅದರ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹೇಳಿಕೆ ಹಾಗೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ತಾವು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಹಾಲು ನಗರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಹಾಲಲ್ಲ. ಡೈರಿ ಹಾಲನ್ನು ಮಿಲ್ಕ್ ಪಾಡರ್‌ನಿಂದ ತಯಾರು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಬಿ. ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್.—ಹೆಡ್‌ಲಿಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೀಟರ್‌ಗೆ 2-20 ಪೈಸೆಗೆ 2-80 ಪೈಸೆಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಮುಖ್ಯವಾದ ಐಟಮ್‌ನೇ ನೀವು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ. ಅದರ ಕೆಳಗಡೆಯೇ ಏನನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ? ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಹಾಲಿಗೆ 30 ಪೈಸೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನೀವು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು? ರೈತರ ಸಾಲ ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿರುತ್ತೀವೆ, ಬಡ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀವೆ ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥವರು 40 ಪೈಸೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ. ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ನಿಮಗೆ ಸಹಸ್ರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಪಾನರ್‌ಡ್ ಸ್ಕ್ರೀಮ್, ಇದು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಬಿ. ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್.—ಡೆಲ್ಲಿಯಿಂದ ಅಂದರೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ತರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಅದರೂ ಆಗಬಹುದು. 3 ರೂಪಾಯಿ ಯಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಯಾರು ಕೊಡುವವರು? ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಇವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇವರು ಶ್ರೀ ಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಅವರು ಕೂಡ ನಮಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಯಾರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಪಾನರ್‌ ಸ್ಕ್ರೀಮ್ ಆಗಿ ತಮ್ಮ ಕೆ.ಡಿ.ಡಿ.ಸಿ. ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆರಿಯನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇದೆ, ಇಂಡೋ ನಾರ್ವೇಜಿಯನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇದೆ. ಐ.ಆರ್.ಡಿ.ಪಿ. ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಪಿ. ಡಿ.ಪಿ.ಎ.ಪಿ. ಇಂಥದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಖರ್ಚುಮಾಡಲು ಹಣವಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಕ್ರೀಮ್‌ನಿಂದಲೇ ಮಂಡಲಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪುಡ್ ಪಾಡರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಿಲ್ಕ್ ಪಾಡರ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಎಂದು ಗೆಜ್ಜೆ ಲಗೇಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದು ರೂಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಒಪ್ಪನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲಾ ಇನ್ನೂ ಆ ಖರೀದಾ ಡೆವಲಪ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಸುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ಹಾಲನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸಾಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ರೂ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯನ್ನು ತೆರೆಯದಿದ್ದರೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಪಾನ್ಸರ್‌ಡ್ ಸ್ಕೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರಕ್ಕಂಥ ಹಣ, ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಪೂಜೆಕ್ಯುಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೂ ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡಬೇಕು. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಫಿಲ್ಮ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಇದು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು, ಇದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಯಾರು ? ಎಕ್ಸಕ್ಯೂಟಿವ್ ಅಫೀಸರ್ ಯಾರು ? ಇದು ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ? ಇದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆಯೇ ? ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ತಾವು ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ಕೀಮ್‌ನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಈ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಗಳೆಲ್ಲಾ ಕುಸಿದು ಬೀಳತಕ್ಕಂಥದು ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧ ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆ ನೆಯದಾಗಿ ಸಬ್‌ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್‌ಮಾನ್ ರಾಮ್‌ದೇವ್‌ರವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್‌ಮಾನ್ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್‌ರವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಕನ್‌ಸೂಮರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಹಾಲಿಗೆ ೩೦ ಪೈಸೆ ೨೦ ಪೈಸೆ ಸಬ್‌ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡಿ. ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹಣ ಇಲ್ಲವೇ ? ಕನ್‌ಸೂಮರ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೆಸರು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಪಿ. ಡಿ.ಪಿ.ಎ.ಪಿ. ಇವೆ ಘಂಟಾಕಡುವುಗಳಿಗಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲೂ ಕೊಡಿ. ಈ ಕೊಡಲೇ ಸಬ್‌ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಡಿಕ್ಟೇರ್ ಮಾಡಿ. ಸ್ವಾಮಿ ಲಾಭದಾಯಕವಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ರೈತರ ತಲೆಮೇಲೆ ಏರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವುದು ಲಾಭದಾಯಕವಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ಗೆ ೨೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಚಾರ್ಜ್ ಸೇರಿಸಿದರೆ ೩೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬೂಸ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಮೂಟೆಗೆ ೫೪ ರೂಪಾಯಿಗಳಿರುತ್ತದೆ. ಕಡಲೆಹೊಟ್ಟು ಒಂದು ಮೂಟೆಗೆ ೩೬ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟಿಂಗ್ ಚಾರ್ಜಸ್ ಸೇರಿಸಿದರೆ ೪೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಂದು ನಿಮಗೆ ೨-೪೦ ಪೈಸೆಗೆ ೨-೨೦ ಪೈಸೆಗೆ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗಮನದಲ್ಲಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಅದೇನೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಭಾರತೀಯ ವೆಟರ್ನರಿ ಕಾಲೇಜ್‌ನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಪ್ತನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರು ಸಾಪ್ತನ ಮಾಡಿದವರು ? ಇದನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಸಾಪ್ತನ ಮಾಡಿದರು ? ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟವರು ಇದಕ್ಕೆ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯವರು ಅಫೀಲಿಯೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆಯೇ, ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ನನಗೆ ಬಂದಿರುವ ಸುದ್ದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಕಾಲೇಜು ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿರುವ ಮಿಸ್ಸಿಪ್ಪಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಅಫೀಲಿಯೇಟ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಏನಾದರೂ ಬಂದಿದೆಯೇ ಹೇಗೆ ? ಏಕೆಂದರೆ ಇವರು ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಫೀಲಿಯೇಷನ್ ಇಲ್ಲದಮತ್ತು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಮೇರಿಕಾದಿಂದ ಅಫೀಲಿಯೇಷನ್ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓದಿ ಪಾಸಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗ್ಲಾಬಲ್ ಜಾಬ್ಸ್ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನಿವೃತ್ತರಾದಂಥ ಇಬ್ಬರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಲೇಜನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಒಂದು ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಇದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸಾಪ್ತನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರೂ ಸಹ ಅದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿರುವಾಗ ದಫಾರನ್ ಆ ಒಂದು ಭಾರತೀಯ ಪಶುವೈದ್ಯ ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ೪೦ ಹುಡುಗರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ೨೦ ಸಾವಿರದಿಂದ ೪೦ ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಕ್ಯಾಪಿಟೇಷನ್ ಫೀ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ತನಿಖೆಯಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥರದ್ಡಿ. — ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಇನ್ನು ಬಾಪಾಕೋ, ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಇದು ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಕಡೆಗೂ ತಾವು ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾದಂಥ ಸ್ಟಾಟರ್-ಹೌಸ್ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಮ್ಮೆಗೆ ೨ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ೨೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಒಂದು ಕುರಿಗೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಸ್ಟಾಟರ್-ಹೌಸ್ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ ಜೋಳ ಮುಂತಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಂದಿರುವಂತೆ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಏತಕ್ಕೆ ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬಾರದು. ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ.—ಈಗಾಗಲೇ ತರಲಾಗಿದೆ. ಹಣವನ್ನು ಸಹ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಹಣ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಇದರ ಒಂದು ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದು ಇನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ರೈತರು ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ ಹೊಂದಬೇಕಾಗಿದೆ, ರೈತರಿಗೆ ಲಾಭದಾಯಕವಾದಂಥ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಾರಾಟ, ಮಾಂಸದ ಮಾರಾಟ, ಮೊಟ್ಟೆಗಳ ಮಾರಾಟ ಹೀಗೆ ಯಾವುದನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೂ ಸಹ ರೈತರಿಗೆ ಲಾಭವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಮಾಂಸದ ಬೆಲೆ ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿದೆ.

ಒಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು.—ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಇದರ ಬೆಲೆ ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ತಾವು ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಇದರ ಮಹತ್ವ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದಂಥ ಖಾತೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಕುರಿಯ ಬೆಲೆ ೨೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಹೋದಾಗ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಗುವುದು ಕೇವಲ ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇನ್ನುಳಿದ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಯಾರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ? ಇದೇನೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಕಡೆಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಮೊಬೈಲ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದು. ಈಗ ಇವು ಖಳಿ ಇರಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗೂ ಇದರ ಅನುಕೂಲ ಸಿಗುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ಮಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಲು ಒಂದು ಕಾಸಿನ ಔಷಧವನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿವೆ. ಜನಗಣತಿ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದ ನಂತರ ಇವುಗಳ ಒಂದು ಗಣತಿ ಕೆಲಸವೂ ನಡೆಯಿತು. ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಕೆಲಸ ಇನ್ನು ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಇಲಾಖೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಮಾರ್ಚ್-೩೧ ರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ಕಳೆದ ೫ ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ೫ ಕಾಸಿನ ಔಷಧವನ್ನು ತಾವು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೊಂಡು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವವರು ಎಸ್.ಪಿ.ಡಿ. ಅವರು ಎಂಬುದು ನನಗೂ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಇವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಔಷಧ ಒದಗಿಸುವುದು ಯಾವಾಗ ? ತಾವು ಕೂಡಲೇ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಔಷಧಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯದ ಏಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಿಗೂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ನಾನು ಈ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಮಾನ್ಯ ರಾಮೇಗೌಡರೂ ಸಹ ಔಷಧ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಹುಡುಕಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಔಷಧವನ್ನು ಒದಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ? ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಕೂಡಲೇ ಔಷಧವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಮೊಬೈಲ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದು ೧೯ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಡಾ. ಮರೀಗೌಡರಂತಹ ಒಬ್ಬ ಬ್ಲರು ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಡೋ ಬೆಲೇರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ವಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಇಟ್ಟಂತಹ ಹಣ ೩೬.೬೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೆ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಅನಾನಸು ಹಾಗೂ ಸಪೋಟಾ ಬೆಳೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗೆಂದು ಇಟ್ಟಂತಹ ಹಣ ೩೨.೨೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಈ ಎರಡು ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆಗ ನಡೆದ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ನಾನೇ ವಹಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಗೇರುಬೀಜವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವಂತಹ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಸುಮಾರು ೭೫ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಡೆವಲಪ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸುಮಾರು ೨೫ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆಂದು ತಾವು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಪಡೆದ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಪ್ಯೋಗ್ರೆಸ್ ತೋರಿಸದಿದ್ದರೆ ಅದು ಇನ್ನೇದ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇಲೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಈಗ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗೆಂದು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ೮೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಅಲ್ಲಿನ ನೆರವು ಪಡೆದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿ ನೋಡಿದಾಗ ಇದರ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕಿಡಿಡಿಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ರಚಿಸಲಾಗಿರುವ ಫೆಡರೇಷನ್ ಇನ್ನೂ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಗದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ? ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದರೆ ತಾವು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡೈರಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಇವರ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್‌ಗೆ ನಾನು ಸಹಿ ಮಾಡಿ ಒಂದು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರು ಮೇನೇಜರ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ನ್ನು ಆಡ್-ಹಾಕ್ ಆಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸವಾಗದಿದ್ದರೆ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಹಣ ಯಾವ ರೀತಿ ಬರುತ್ತದೆ ? ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಅಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಕಡೆಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು ಏಕೆಂದರೆ, ಇದಕ್ಕೂ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಸಹಾಯವಿದೆ.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಒಬ್ಬರು ರೈತರು ಬೆಳೆದಂಥ ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಬೆಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

೨೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಂತಹ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂಘಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರೇಟ್ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅರಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ತಳಿ ಟೊಮಾಟೋ ಬೆಳೆದು ದಿನಾಂಕ ೯-೩-೮೩ರಂದು ಸಪ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಪ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ತಕ್ಕ ರೇಟ್ ೨೫ ಪೈಸೆಗೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಇದನ್ನು ನಂಬುತ್ತೀರಾ ? ರೈತರು ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಅವನು ಟೊಮಾಟೋ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಗೊಬ್ಬರವೇನು, ಅದನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ - ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗೆ ಸಾಗಿಸತಕ್ಕ ಸಾಗಣೆ ವೆಚ್ಚ ಏನು ? ಆತ ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೆಳೆದು ಕೆ.ಜಿ.ಯೊಂದಕ್ಕೆ ೨೫ ಪೈಸೆಯಂತೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನಿಗೆ ಏನು ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ ? ಅದೇ ರೀತಿ ಬದನಕಾಯಿಯನ್ನು ಕೆ.ಜಿ.ಯೊಂದಕ್ಕೆ ೪೦ ಪೈಸೆಯಂತೆ ೧೨೦ ಕೆ.ಜಿ. ಸಪ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸಾಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ೩೨ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಗಣೆ ವೆಚ್ಚ ಆಗಿದೆ. ಅವನು ಬೆಳೆದುದಕ್ಕೆ ಏನು ಲಾಭ ಬಂದಿದೆ ? ದಿನಾಂಕ ೧೬-೩-೮೩ರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಬಿಲ್ ಇಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಟೊಮಾಟೋಗೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ ೨೫ ಪೈಸೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ರೈತರಿಗೆ ನೀವು ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ? ನಿಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ವೈಟ್‌ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ

ಯೋಜನೆಗಳು ಜನರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕು. ಅದೇ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ೧೨೦ ಕೆ.ಜಿ. ಬದನೆಕಾಯಿಯನ್ನು ಕೆ.ಜಿ. ಬಂದಕ್ಕೆ ೪೦ ಪೈಸೆಯಂತೆ ೩೯.೪೫ ಪೈಸೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರು ಎಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದಾ ರೆಂದರೆ ೧೬೮ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬಂದ ಆದಾಯ ೧೨೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು.

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥರಡ್ಡಿ ಮಂದಾಳ.—ಅದು ಯಾವ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ರಶೀತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ಸೊಸೈಟಿಯ ಲಾಸ್ ಅಂಡ್ ಪ್ರಾಫಿಟ್ ನೋಡಿದರೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ೫ ಲಕ್ಷ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. There is something fishy somewhere ಇದನ್ನು ತಾವು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೇರ್‌ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಬಂದಿದೆ ಚೀಫ್ ಮೆಕಾನಿಕಲ್ ಆಫೀಸರ್ ಅವರ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಯಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಆದಮೇಲೆ ಪುನಃ ರೇಕ್‌ಆಪ್ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಉದ್ದೇಶ ದಿಂದ ಈ ಒಂದು ಪಿತೂರಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. I hope the Hon'ble Minister will not yield to the pressure. Better if he stick to the justice. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ (ಭರಮಸಾಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಭರಮಸಾಗರವರ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ವಿಶೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವಾರು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳುವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಾನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಸ್ಸುಗಳು ರಶ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಗರಿಷ್ಠ ಎಷ್ಟು ಜನಗಳನ್ನು ತುಂಬಬೇಕು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನಗಳು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕವರ ಸಂಖ್ಯೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವಾಗ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಾಸ್ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಈ ಒಂದು ವೈಪರೀತ ಸರಿಯಾಗಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣ ? ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಅಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕವರು ಯಾರಿಂದಾರೆ ಅವರ ತಪ್ಪೇ, ಅಥವಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗ ಏನಿದೆ ಅವರ ತಪ್ಪೇ ಅಥವಾ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಏನಾದರೂ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹೊಸ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ತರುತ್ತೀರಿ, ಆದರೆ ಅವು ೨ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಬಸ್ಸುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಟೈರ್ ತರುತ್ತೀರಿ ಅವು ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಟೈರುಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ಇಂಜಿನ್ ತರುತ್ತೀರಿ, ಅದು ಕೂಡ ಬೇಗ ಹಳೆಯ ಇಂಜಿನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಸಾಮಾನುಗಳು ಮತ್ತು ಮೆಷಿನರಿಗಳನ್ನು ತುಂಬರೂ ಅವು ಬೇಗ ಹಳೆಯದು ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಜಾಲವಿದೆ ಅದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಕೈ ಮಾಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲಿ ? ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ, ಬಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಳಿಯುವಾಗ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಕೊಟ್ಟ ಟಿಕೆಟನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೇಳಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ತಪ್ಪೂ ಇದೆ. ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರು ಟಿಕೆಟನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ವರ್ತನೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆಯೆಂದರೆ ಕೊಟ್ಟ ಟಿಕೆಟನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಿಯೆಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ, ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದರಡು ರೂಪಾಯಿ ಲಾಸ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಆಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಅದು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಲಾಸ್ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಕೈವಾಡವಿದೆ, ಮತ್ತು ಲಂಚದ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯವಾದ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾ ರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರಮೆಟ್ಟಿಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಇದೆ, ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಆಗಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ನಮ್ಮ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಫ್ಟಿಯೆನ್ಸಿ ಇಲ್ಲವೇ ? ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಡಿವಿಜನ್‌ವೈಸ್ ಮಾಡಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತೀರಾ ? ಇಲ್ಲಿ ಡಿವಿಜನ್‌ವೈಸ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೀರಾ ? ಇವತ್ತು ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಜನಗಳು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಚವರ್ಷೀಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಡೋರ್ ಟು ಡೋರ್ ಬಸ್ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಸ್ಸು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಬಸ್ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಮೂರು ಮೈಲುಗಳ ದೂರ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ನಾನು ಶಾಸಕನಾಗಿ ಬಸ್ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಆದರೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಇದುವರೆಗೆ ಬಸ್‌ನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳು ಸಹ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ, ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸುಗಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬಸ್ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮೊಸೆ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ತೆಂಗಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಸಸಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ದೊರಗಿಳವೆ, ಜೊತೆಗೆ ವಿಷಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಬಂತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದು ಆಯಿತು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಇದೇ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕಲಬೆರಕೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಹಂಚುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಯಾರು ಕಲಬೆರಕೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತೆಂಗಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಸುಮಾರು ೨೫-೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಮರದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಸಿಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು ರೂಢಿ ಯಲ್ಲಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ರೈತರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ತೆಂಗಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾರ ಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಮತ್ತು ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ದಿನಕರ್ ಎಂಬುವರು ಡೈರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಾವಿರಾರು ಹಸುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಾಲನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಕೆಲವಾರು ಡೈರಿಗಳಿವೆ ಅವು ನಗರಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿವೆ. ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಹಾಲನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ? ಇವತ್ತು ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಹಾಲಿನ ಬೆಲೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ ೮೦ ಪೈಸೆ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜಅಸರೆಸರೆ ಕಾಲಿಂದಲೂ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಬ್ಸಿಡಿ ಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಹಾಲಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಹಾಲಿನ ಬೆಲೆ ೩ರೂಪಾಯಿ ೪೦ ಪೈಸೆ ಆಗುವ ಸಂಭವವುಂಟು ಎನ್ನುವ ವದಂತಿ ಬಂದಿದೆ. ಸಬ್ಸಿಡಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಭಾರವಾಗುತ್ತದೆ, ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಲನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಪಶುವೈದ್ಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಯಿದ್ದರೂ ದನಗಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ದನಗಳಿಗೆ ಕರುಳುಬೇನೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ರೋಗ ಗಳು ಬರುತ್ತವೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಲೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ನಮಗೆ ದನಗಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಔಷಧಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ತಾವು ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಹಾಕತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ

ಮೊಬೈಲ್‌ವಾನ್ ಹಾಕುವಂತೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ ನೆ. ದನಕರುಗಳಿಗೆ ರೋಗ ಬಂದರೆ ಬೇಗ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟ ತಕ್ಕದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ರೋಗ ಬಂದರೆ ನನಗೆ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮೂಕಪ್ಪಾಣಿಗಳು ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದಾಗ ಏನು ಮಾಡುತ್ತವೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮೂಕಪ್ಪಾಣಿಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವಂತಾಗಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನ ಹರಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಲೇಬರ್ ಮತ್ತು ಎಂಪ್ಲಾಯಿಮೆಂಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಿನಿಮಮ್ ವೇಜಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಇದೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ವೇತನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೀಮಂತರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ರಿಟ್ ಹಾಕಿ ಆರ್ಡರ್‌ನ್ನು ಸ್ಟ್ರೈಕ್‌ಡೌನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಹರಿಸಿಲ್ಲ, ರಿಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಅಪೀಲು ಹಾಕಿದಾರೆಯೇ ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸ ಬೇಕು. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಿಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಕಾದಿರಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜೈಲ್ ಲೇಬರ್ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೋಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕರು ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಿಂದ ರಾತ್ರಿಯವರೆಗೂ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಿಂದ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಾ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಯಾವುದಾದರೂ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅದು ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್‌ವರೆಗೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಹಳೆಯ ರೋಗ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಲೇಬರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ It is most unorganised sector-ವರೆಗೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಏನಿವೆ ಅದನ್ನು ಬದಗಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾಲಿ ಸಿಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಶ್ರಮವಹಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಎಂಪ್ಲಾಯಿಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸಿಂಜ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಹುಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ನೀವು ಈಗ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳು ಬಂದಿವೆಯೇ? ಹೊಗೆನಾದರೂ ನೀವು ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಅವಿಧ್ಯಾವಂತರು ವಿಧ್ಯಾವಂತರು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಎಂಪ್ಲಾಯಿಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸಿಂಜ್‌ನಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರೂಪ್‌ಯೋಟಿಂಗ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಇತರರ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡಿಸಿರುವವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವರೀತಿಯ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಿದ್ದೀರಿ? ಆದ್ದರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ (ಮಾಯಕೊಂಡ).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರುಗಳು ಇಚ್ಛಿರತಕ್ಕೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದರಿಂದ ೧೯೬೧ರಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೬೯ರಷ್ಟು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಗಳು ಈಗ ಕಾರಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿವೆ. ೧೯೬೧ ರಿಂದ ೧೯೭೧ ರವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ೧೯೭೧ರಿಂದ ೧೯೮೨ರ ವರೆಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ನಡೆದುಬಂದ ದಾರಿ ಅದರ ಸಾಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ವೈಫಲ್ಯ ಇವುಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ೧೯೬೧ರಿಂದ ೧೯೭೧ ರವರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಶೇಕಡ ೧೮ರಷ್ಟು ಲಾಭವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದೆ. ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ ಶೇಕಡ ೫.೫. ಯಾವ ಪರ್ಷ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ೧೯೮೨-೮೩ರ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವರದಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯ ಪಕ್ಷಿನೋಟ ೧೯೬೧ರಿಂದ ೧೯೮೩ ರವರೆಗೆ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಗತಿಯ ಪಕ್ಷಿನೋಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೧೯೬೧

ರಿಂದ ೧೯೮೩ ರವರೆಗೆ ಆದ ನಷ್ಟವೇನು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಯಾವ ವರ್ಷ ನಷ್ಟವಾಯಿತು ಯಾವ ವರ್ಷ ಲಾಭವಾಯಿತು, ಯಾವುದು ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿ ಯಾರಾರು ಇದ್ದಾರೆ? ಈ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ೧೯೬೧ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ೨೦ ಸದಸ್ಯರು ಇರತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ೧೯೮೦ರಿಂದ ಆ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಕಡೆ ಇದ್ದಾಗ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. There has been an excess of bureaucratisation and excess of politicalisation. ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತಜ್ಞರು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ If there is excessive bureaucratisation, and politicalisation, it will not be helpful to the organisation.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕ ಜುಗುಪ್ಸಾ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು, ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೮೧-೮೨ರಲ್ಲಿ ನೆಮಿಸಿದಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಅವರು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹೆಸರು ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

SRI K.G. MAHESWARAPPA.—If a public undertaking is handed over exclusively to the bureaucrats, that is a dangerous trend.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.— ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ೯ ಜನ ಅಫೀಷಿಯಲ್ಸ್ ಇರಬೇಕು, ಮತ್ತು ೧೧ ಜನ ಮಂಡಿ ನಾನ್-ಅಫೀಷಿಯಲ್ಸ್ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಯೇತರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಹಾಕಿದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಈಗಲೂ ಹಾಕಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಕಳೆದ ೯ ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.— ಅದು ಕನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಲಹೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— Don't think that we differ. ಏಕೆ ಹಾಕಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಚೀರಾಮನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಇವೆಲ್ಲ ಏಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ? ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಕಾಶ್‌ರವರು ಬಹಳ ಡೈನಾಮಿಕ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವೆಲ್ಲ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆ ಜನ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.— ನಾನೂ ಸಹ ಬೇಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, ನಾವು ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ಜಾಗ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ. ಜನವಿಲ್ಲದೆ ಏನಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.— ತಾವು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಗ್ರಿವೆನ್ಸ್ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಮುಖಾಂತರ ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಕಾಶ್‌ರವರಿಗೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ನಾನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.— ಈಗ ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ೨೦ ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ೬ ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಇಬ್ಬರು ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಮೂರು ಮಂಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಾಮಿನೀಸ್ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ೧೧ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಚೀರಾಮನ್, ವೈಸ್ ಚೀರಾಮನ್, ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಅಫೀಸರ್, ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಇದ್ದಾರೆ. What is the policy of the Government to run such a big and vast undertaking exclusively

by IAS and Police Officers? ಈ ನಿಗಮವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ರಚನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿರಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇರಬೇಕು, ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಅನುಭವದಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದಾರೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಯವರು ಇರಲಿ ನಾನು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರಲಿ, ಆದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಂಡರ್ ಟೇಕಿಂಗ್‌ನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಸ್ಥೆ ಯನ್ನು ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ತಪ್ಪು. ಅದು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಂಥ ತಪ್ಪು, ಅದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿದ್ದಿ ಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಫೀಷಿಯಲ್ ಚೇರ್ಮನ್, ನಾನು ಅಫೀಷಿಯಲ್ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.— ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಹಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.— ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ೧೦-೧೫ ಕೋಟಿ ನಷ್ಟ ವಾಗುತ್ತಿದ್ದು ದರಿಂದ ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಗೆ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅದು ತಪ್ಪೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ದೂರುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಿಮ್ಮನ ಕಟ್ಟಿಯವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅದನ್ನು ಬ್ರೀಫ್ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.— ಹಾಗಾದರೆ ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಇದೇ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.— ಕೆಲವು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯೇತರ ಸದಸ್ಯರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರಬೇಕು, ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.— ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಯೇತರ ಸದಸ್ಯರು ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ವಾದವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.— ಸ್ವಾಚ್ಛಟರಿ ಬಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಇವೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

SRI G. P. VODEYARAJ.— These are all statutory bodies. There are other statutory bodies also.

SRI K. G. MAHESHWARAPPA.— There is a provision in the statute and we are bound by it. This is not a Department of the Government. This is an autonomous body.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.— ಆಟೋನಾಮಸ್ ಬಾಡಿಗಳು ಬಹಳ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತಾವು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ.— ಈ ಸದನ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಂಡರ್ ಟೇಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಗಳಿವೆ. ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಬಗ್ಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಈ ನಿಗಮ ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆದಷ್ಟು ಟ್ರಕ್ಕೋಕ್ರಾಸ್ಟ್ ಅವರಿಗೂ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.— ಈ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ತರಹ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಏಕೆ ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗ್.— ಇದಕ್ಕೆ ವಾದವಿವಾದವೇಕೆ? ಈಗಾಗಲೇ ಇವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೇವಲ ೯ ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರವಾಗಿದೆಯಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಮೂರು ವರ್ಷದ ಅನುಭವವಿದ್ದರೂ ಇವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡಿ ದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೇವಲ ೯ ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.— ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಂಗದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇರಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಈ ಸ್ಪೀಚ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಆಥಾರಿಟೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಯವರು ಇರುತ್ತಾರೆ, ರೋಡ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ, ಕಮಿಷನರ್ ಚೀಫ್‌ಮನ್ ಆಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇರೀತಿ ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಯೇತರ ಸದಸ್ಯರು ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದಾ ರೋ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿ ಯೇತರ ವರ್ಗದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯ ಪಕ್ಷನೋಟವೆಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ. ೧೯೬೩-೧೯೬೪ರವರೆಗೂ ಕೆಲವು ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಚಾಸೀಸ್‌ಗಳು, ಬ್ಯಾಟರಿಗಳು, ಟೈರುಗಳು, ಟ್ಯೂಬ್‌ಗಳು, ಆಯಿಲ್ ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಬೆಲೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ತಾವೂ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಬೇಕು. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಹಿಂದೆ ೧೯೬೧ರಿಂದ ೧೯೬೨ರವರೆಗೂ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಎಣ್ಣೆಗೆ ೪-೩೧ ಕೆಲೋ ಮೀಟರ್ ಓಡುತ್ತಿತ್ತು ಸ್ವಾಮಿ.

ಈಗ ೩.೯೨ ಕೆಲೋಮೀಟರ್ ಮಾತ್ರ ಏಕೆ ಓಡಬೇಕು? ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ೧೯೬೧ರಲ್ಲಿ ೪.೩೧ ಕೆಲೋಮೀಟರ್, ೧೯೬೧-೬೨ರಲ್ಲಿ ೩.೯೬ ಕೆಲೋಮೀಟರ್ ಮತ್ತು ೧೯೬೨-೬೩ರಲ್ಲಿ ೩.೯೨ ಕೆಲೋಮೀಟರ್ ದೂರ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಆಯಿಲ್‌ಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಟೈರು ಬಾಳಿಕೆ ವಿಷಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಟೈರು ೩೦. ೨೬ ಮೈಲಿ ಓಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಈಗ ೩೫.೯೭೩ ಮೈಲಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಮೂರು ಸಾವಿರ ಮೈಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಟೈರು ರಿಟ್ರೀಡಿಂಗ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಹಿಂದೆ ೨೨,೫೨೮ ಮೈಲಿ ಇದ್ದದ್ದು ಈಗ ೧೫,೩೪೬ ಮೈಲಿ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಸ್ಪೋರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಸೋರಿ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಜನಜನಿತವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ, ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಪೋರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಹಳೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಕ್ಕೆ ವಿವರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಸುಮಾರು ಸಾಲುಸು ಜನ ಒಂದನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಚೀಫ್ ಕ್ಲರ್ಕ್— ಸೀನಿಯರ್ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಫೀಸರ್ ವೈಸ್ ಚೀಫ್ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸೀನಿಯರ್ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಆಫೀಸರ್. ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಒಬ್ಬ ಹಿರಿಯ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ. ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಆಫೀಸರ್ ಅವರಿಗೆ ಚೀಫ್ ಸರ್ಪನಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಅಂತ ಅಡ್ಡಶನಲ್ ಚಾರ್ಜಸ್ ಇದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಐಎಎಸ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಒಂದು ಆಫೀಸರ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುವುದು ಏಕೆ? ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಆಫೀಸರ್ ಒಳ್ಳೆಯವರೆಂದು ಕೇಳಿದೆ ನೆ. ಆದರೂ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಅವರು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಯಾರು ಇವರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಬೇಕು? ನಾನೆ ಅಪಿಲೇಯಲ್ ಮೆಂಬರ್ ಚೀಫ್ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಆಫೀಸರ್ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಲೇಬರ್ ಲೀಡರ್‌ನ ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದರು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ ನೆ. ಹೈದರಾಬಾದಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಲೋಡ್ ಆಗಿದ್ದ ಬಸ್ಸನ್ನು ಇವರೇ ಡ್ರೈವ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆಂದು ಕೇಳಿದೆ ನೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಬಾಡ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಅಷ್ಟು ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ತರಹ ಹದ್ದು ಮೀರಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ಕೂಡ ಅಪಾಯಕಾರಿಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನ್ಯಾಷನಲೈಸೇಶನ್ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಯಾರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೌತನಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಇವರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ವಕೀಲರು ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.— ಅನೇಕ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ತಜ್ಞರು, ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥವರು, ಚೀಫ್ ಮೆಕಾನಿಕ್ ಇಂತಹವರ ಉಪಯೋಗ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಲಾಬಿ ಸಪ್ಲೈಸ್ ಮಾಡುವಂತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇದೆ. ಅವರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಗೆ ಭವಿಷ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಇದು ೧೫-೨೦-೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಪ್ಲೈವನ್ನು ಈಗ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಲಾಭ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಸಪ್ಲೈವಾದರೂ ಆಗಬಾರದು. ಲಾಭ ಸಪ್ಲೈವಿಲ್ಲದೇ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಸಂಸ್ಥೆ ಇದಾಗಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಸಪ್ಲೈವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಉಪಾಯಗಳು ಇವೆ. ನ್ಯಾಷನಲೈಸೇಶನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ ಆಕ್ಟ್ ಬಿಲ್ (೪೭) ೩ನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕರಡು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಅದು ನಂತರ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ನೋಟೀಸು ಕೂಡಬೇಕು. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಪೋಲೀಸರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಇವರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿ ಈ ಸ್ಕ್ವೇಮನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕು ಅಥವಾ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಬಹುದು ಅಥವಾ ಬಿಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಕರಡು ಯೋಜನೆ ತಯಾರು ಮಾಡುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರ ಇದರ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಈ ಕರಡು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿ‌ಸಿ ಕಳೆದ ಹದಿಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದೆ? ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಈ ಸ್ಕ್ವೇಮ್‌ನ ಒಂದು ಕರಡು ಯೋಜನೆ ೧೪ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೯೭೧ರಲ್ಲಿ ಡಾ.ಫ್ಲೈ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಸ್ಕ್ವೇಮ್ ನೋಟಿಫೈ ಆಗಿದೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಸ್ಕ್ವೇಮ್ ಅಂತ ಇದೆ. ಇಡೀ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮನೋಪಲ್ಯೆಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ೯ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೯೭೩ರಲ್ಲಿ ಸ್ಕ್ವೇಮ್ ನೋಟಿಫೈ ಆಗಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ೪ನೇ ಜನವರಿ ೧೯೭೩ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಹಿಯರಿಂಗ್ ಆಯಿತು. ಇದು ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬಿದ್ದಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಕ್ವೇಮ್‌ನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮುಂದೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ? ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಮುಖ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶ ಬೇಡವೆನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆಯೋ? ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಈ ಸ್ಕ್ವೇಮ್‌ನ್ನು ತಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿ‌ಸಿಗೆ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ರಾಯಚೂರು ಸ್ಕ್ವೇಮ್ ಅಂತ ಇತ್ತು. ರಿನೋಟಿಫೈ ೯ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೭೧ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಸ್ಕ್ವೇಮ್ ೧೭ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಬಹುಶಃ ಇಂದಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸ್ಕ್ವೇಮ್‌ಗಳು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ತರಹ ಡಾ.ಫ್ಲೈ ಸ್ಕ್ವೇಮ್ ನೋಟಿಫೈ ಮಾಡಿ ಯಾಕೆ ಹಾಗೆಯೇ ಕಡತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶ ಅಡಗಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ, ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಅವರು ಡಾ.ಫ್ಲೈ ಸ್ಕ್ವೇಮ್‌ನ ಹಿಯರಿಂಗ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಳಬೇಕಂತ ಇತ್ತು. ಅದು ಆಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ತಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದು ಇದೆ. ಬಹಳ ದೂರ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ದಾವಣಗೆರೆಯದ್ದು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಇದರ ಕಾರಣಗಳು ತಮಗೊಬ್ಬರಿಗೇ ಗೊತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಇದೇ ಜಾಗದಿಂದ ದಿವಂಗತ ಸಿದ್ಧ ವೀರಪ್ಪನವರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ದಾವಣಗೆರೆ ಸ್ಕ್ವೇಮ್‌ನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲೈಸೇಶನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ೫೭ರಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದರು. ೧೯೭೧-೭೨ರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅದು ಆಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ರಂಗನಾಥರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಇದೆ, ಹಿಂದೆ ಅವರು ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಒಂದು ರೂಟಿನೂ ನ್ಯಾಷನಲೈಸೇ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ನಾನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಕೆಲವು ದಿವಸ ಇದೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಹಿಯರ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಕಾನೂನುಸಾರ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ? ನನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಫೈ ಕೆಲವು ಆಗಿವೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು, ಬಹಳ ದೂರ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಒಬ್ಬಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು.

ಬಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದನ್ನು ಕೂಡ ಅವರು ಏಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಬಬ್ಬರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದುದರೂ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾಗಲೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವನು. ಜತ್ತಿ, ಕಂಠಿ ಇದ್ದಾಗಲೂ ನಾವು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋದವರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಈಗ ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಷನಲೈಸೇಶನ್ ಮಾಡಿದರು. ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ, ಒಂದು ರೂಟು ಒಂದು ದಿವಸ, ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ ಒಂದು ದಿವಸ, ಒಂದು ತಾಲೂಕ್ ಒಂದು ದಿವಸ—ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿದೆ ಅದು ಸಾರ್ಥಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

೨-೧೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಇಷ್ಟಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಅವಾಗ ಇಂತಹದ್ದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಇವತ್ತು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅವಾಗ ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ಕೂಡ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಉಳಿದು ಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ, ದಕ್ಷತೆ, ಸಮನ್ವಯ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಆನುಕೂಲ, ಇವೆಷ್ಟು ಗುಣಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವಾಗ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ಕಳೆದ ೧೦-೧೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಷ್ಟದಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಅದು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೇದ ಬರುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ತಾವು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಅಥಾರಿಟಿಯ ವಕೀಲರಾಗಿ ಹೇಳಿ ಬೇಡಿ. ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಸಮಾಜವಾದ ಅಂತ ಬೇಳಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು. Partial exclusion of private operators. We must assess perfect potentiality. We must assess feasibility of nationalisation.

SRI K. H. RANGANATH.—What do you find in socialist countries?

SRI K. G. MAHESWARAPPA.—Even in capitalist countries, Railways are run by private operators. We are not adopting any socialism from any source. We have got our own socialism depending on the situation prevailing in this country.

SRI GOVINDA P. VADEYARJ.—Whose socialism it is?

SRI K. G. MAHESWARAPPA.—It is Dr. Lohias socialism. Any way Sir, let them put their schemes before the Government. Let them bring the Government to dispose these matters.

SRI K. H. RANGANATH.—Are you for total nationalisation of all the routes in the State or for the existing system?

SRI K. DHANANJAYA KUMAR.—Nationalisation should be of a rationalisation character.

SRI K. G. MAHESWARAPPA.—I agree that nationalisation must have a rationale base. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಪೋಸಲ್‌ನ್ನು ೧೦ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ನೀವು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ನೀತಿ-ನಿಲುವು ವಿಚಾರಧಾರೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನಿಲುವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಪರವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಚಡಯರಾಜ್.—ತಾವು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಅಚಾರ್‌ರವರನ್ನು ಕೇಳಿ ನಂತರ ಹೇಳಿ. ಅವರ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ನೀವು ಏನನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವಂತಹ ನಿಲುವಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರೂ ಸಹಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹದ್ದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಆದರೆ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪನವರ ಮಾತು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ರಕಾಶ್‌ರವರ ಮಾತು ಬಹುಶಃ ಅವರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅಂತ ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ತಾವು ಹಿಂದೆ ಪ್ರಮುಖವಾದಂತಹ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ದಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಂತಹವರು. ಆದರೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರಿನ ಯೋಜನೆ ಏನಾಯಿತು, ಬೀದರ್‌ನ ಯೋಜನೆ ಏನಾಯಿತು, ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಳದ ವಿಚಾರ ಏನಾಯಿತು ? ಅದೇ ರೀತಿ ದಾವಣಗೆರೆ ವಿಚಾರ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಆ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಕಡೆ ಇರುವಾಗ ಎತ್ತಿದ್ದೀರಾ ? ನಿಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಂತಹ ಧೈರ್ಯ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇತ್ತೇ ? ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಅಂತ ನೀವು ಯಾರಾದರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ? ಮಾತು ಎತ್ತಿದರೆ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಮ್ಮಾವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೆದರಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಂತಹವರು ನೀವು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಹಾಗಾದರೆ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಹೆಗಡೆಯ ವರು ಏಕೆ ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು ? ಅದೇ ರೀತಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿಯವರು ಏಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು ? ಆ ರೀತಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಏಕೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ನೀವು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ತಾವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪನವರೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರಿಗೂ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ತಮಗೂ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿದೆ ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಯಿತು. ಅವಾಗಲೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಅದು ಯಾವಾಗ ಅಂದರೆ ೧೯೫೬ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಂದೀಚೆಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ೧೯೬೧ ರಿಂದ ೧೯೮೨ರ ವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂತಹದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ವಿಶಾಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಆದ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೪ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಯಿತು. ಬೆಳಗಾವಿ, ಬಿಜಾಪುರ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕಾರವಾರ. ಬಾಕಿ

ವಿರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗಿದೆ (ವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ನಿಲುವಿಗೆ ದೂರು ಏನೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ನೀತಿ ಅಗಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಡಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸವನಗೌಡರು ಈಗ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವಾಗ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಆದದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಅಂತ ಹೇಳಬಿಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—೧೯೭೧ ರಿಂದ ೧೯೮೦ರ ವರೆಗೆ ಯಾವ ರಸ್ತೆಯನ್ನೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ೧೦ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆಗಿಂದಂತಹ ಕರಡು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲ, ಮಾಡಿವ್ಯೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಪೂರ್ವ ಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವಾವುದನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಏನನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದವರು ಮಾಡಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಲ್ಪನೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವವರು ಯಾರೂ ಇದಾರೋ ಅವರನ್ನು ಕನ್ಸಲ್ಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಗೋಷಿಗೆ ಇವರು ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಆರು ಜನರ ಒಂದು ಟೀಮು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ೩ ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ೩ ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.

ಮತ್ತೊಂದು ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟೆಯವರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡನಷ್ಟ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಇರತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಸೂಕ್ತ ಅಲ್ಲ. ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದರಂತೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿರುವುದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅದೇ ರೀತಿ ಒಂದೊಂದು ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಾಕೇಟ್ ಇದೆ. ಅದರ ವಿವರ ಎಲ್ಲ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದರ ವಿವರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಚಡಯರಾಜ್.—ಹಾಗಾದರೆ ಈಗ ಇಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಇದುವರೆವಿಗೂ ಬಾಡಿಗೆ ಬಿಲ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದಾದ್ದರೂ ತಪ್ಪಿಸಿ ನಮ್ಮ ರೀಜನಲ್ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆ ಬಿಲ್ ಮಾಡುವಂತಹ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಂಗತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಕಾಲವನ್ನೂ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಯಕಲ್ಪ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ನಾನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ, ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಈ ರಸ್ತೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ೧೪-೫-೮೩ರ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಭಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಒಂದೆರಡು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

“ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾನೂನಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಲು ಪ್ರಯತ್ನ” ಎಂಬುದು ಇಂಥದ್ದೇ ಒಂದು ಬೊಟ್ಟು. ತಾಂತ್ರಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ರೂಪುರೂಪ ಇಂಥಾ ನಿಗಮದ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊರಲು ಏಕೆ ಅರ್ಹರಲ್ಲ ?

ಇದಕ್ಕಾಗಿ 'ಕಾಕಮ್ಮನ ಕಣಿಯ' ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬೆ ಕೊರಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಾಮವರ್ಗ ನಮ್ಮ ಅಡಳಿತಗಾರರು. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ ಅಪಾದನೆಗಳೆಲ್ಲ ಹುಸಿ ಎಂದು ಸಿದ್ಧಪಟ್ಟಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಹೇಗೆ ಸರಿ ?

ಛೇರ್ಮನ್.—ಇಲ್ಲಿ ಪೇಪರ್ ಓದುವ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲೇ ವಿರೋಧ ಬಂದಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಓದಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ನಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹ ಒದುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರಾಗಲಿ, ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವಾಗಲಿ ಹಿಂಜರಿಯಬೇಕಿಲ್ಲ. ಇಡಬಯಸುವ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆಯಬೇಕಿಲ್ಲ. ತಾಂತ್ರಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾಬ್ಬರು ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮನ್ನಣೆಗಳಿಸುವವರು ಇರುವಾಗ ಅವರನ್ನು ಆರಿಸಲಿ. ಇಡೀ ನಿಗಮವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಡಬೇಕಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪುನಃ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಓದಬಾರದೆಂದು ಇದ್ದರೂ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ನಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಓದಿಲ್ಲ. ಜನರಲ್ ಆಗಿ ವಿಷಯ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಓದಿದ್ದೇನೆ.

SRI MALLIKARJUNA KHARGE.—How can a Member and the news paper in the House ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಆಗಿರುವ ೧-೨ ಪಾಯಿಂಟ್ ಓದಿದ್ದೇನೆಂದು ಏನಹ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. I made a general remark that there should not only be an IAS but the technical persons must also have their say and must have a role to play in the administration of the Corporation. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಂ. ನಡಾಫ್ (ಶಿಗ್ಗಾವಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ೨೭,೨,೪,೫೩,೬೦ ಏನು ಇವೆಯೋ ಇವುಗಳನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇವತ್ತು ವಾರ್ಕ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ ಅವರು ಬಲವಾದ ಶಿಷ್ಟರನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಈ ವಾರ್ಕ್ ಖಾತೆಗೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ೪೦ ಲಕ್ಷ ೫೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷಿವ್ ಕ್ರಿಟಿಸಿಸಂ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಾರ್ಕ್ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಇಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಪರ್ಫಾರ್ಮೆನ್ಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಯಾವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೇಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಿವೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

SRI M. RAGHUPATHY.—Sir, I beg the apology of this House for not placing the report,

ಛೇರ್ಮನ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಷಾದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆಲ್ಲಾ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯಾದರಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ವಾರ್ಕ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವವರು ಅವರು ಒಬ್ಬರೇ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಘುಪತಿ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಪ್ರಪೋಸಲ್ ಇದೆ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರ್‌ಫಾರ್ಮೆನ್ಸ್ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮಾತ್ರ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ವಿಷಾದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಂ. ನಡಾಫ್.—ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ಹಾಜಿ ಯಾತ್ರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ ಅಂತ ಇದೆಯೆ ಏನಹ ಕರ್ನಾಟಕ ವೆಕ್ಸ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅದಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಘುಪತಿ.—ವೇಜ್ ಈ ವರದಿಯ ಪುಟ ೨೫ರಲ್ಲಿ ಹಾಜ್ ಯಾತ್ರಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅದು ಅದರಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಹಾಜ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಮಂತ್ರಿಯವರೊಬ್ಬರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯವರ ಹೆಸರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆದಿದ್ದೀರಿ. ಅವರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಘುಪತಿ.—ಸೇರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಂ. ನಡಾಫ್.—ಹೋದ ವರ್ಷ ಇದಕ್ಕೆ ೪೦ ಲಕ್ಷ ೫೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಇದಕ್ಕೆ ೧೨ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದೆ ಅನ್ನುವುದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಈ ವರ್ಷ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ೧೭ ಲಕ್ಷ ಆಡ್‌ಹಾಕ್ ಅಟ್ಲಿ ಕೇಷನ್ ಬಂದಿದೆ, ನೀವು ಈ ವರ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ೧೨ ಲಕ್ಷ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಏನೇನೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಂದಿರುವ ಅಟ್ಲಿ ಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಐದನೇ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನೂ ಕೂಡ ಡಿಸ್‌ಪೋಸಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಕೇಳಿದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ತಾವು ವರ್ಷ ಬೋರ್ಡ್‌ನ್ನು ರೀ‌ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ನಾನ್ ಆಫೀಸಿಯಲ್ ಏನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ನಾನು ಅಲ್ಲಿರುವ ಚೇರ್ಮನ್ ಬಗ್ಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಚೇರ್ಮನ್ ಆಗಿ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಮತ್ತು ಐ.ಐ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರನ್ನು ಏನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಪ್ರಾವಿಷನ್ ನಿಮ್ಮ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ ಅವರನ್ನು ಈ ತರಹ ಚೇರ್ಮನ್ ಮಾಡಿ ಕೂರಿಸಿದೀರಲ್ಲ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಈ ಐಎಸ್ ಮತ್ತು ಐಐಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಮೇಲೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಮೋಹ ಇದೆ ಅನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲೂ ಕೂಡ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲೂ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಗಮದಲ್ಲೂ ೩-೪ ಜನ ಐಎಎಸ್ ಆಫೀಸರನ್ನೂ ಗಲಿ ಅಥವಾ ಐಐಎಸ್ ಆಫೀಸರನ್ನೂ ಗಲಿ ಏನು ನೇಮಿಸಿದ್ದೀರಾ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಯಾರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಂಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ. ವಕ್ಟು ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಮುಸ್ಲಿಂ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪರಿಣಿತರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಶಿಯಾ-ಸುನ್ನಿ ಪಂಗಡದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥಾವರನ್ನೇ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. As a non official body it is expected that the Board will serve the public more effectively than the official body. ಮುಸ್ಲಿಂ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಈ ಆಫೀಸಿಯಲ್‌ನ್ನು ಏನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ೧೯ ಸಾವಿರ ವಕ್ಟು ಇನ್‌ಟೆಟೂಷನ್‌ಗಳು ಇವೆ, ಅವುಗಳ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೪ ಸಾವಿರ ವಕ್ಟು ಇನ್‌

ಕ್ಲೋಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡ ಉತ್ಪನ್ನ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶವನ್ನು ಸಹ ಗೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮುಸೀದಿ ಇರುತ್ತದೆ, ದರ್ಗ ಇರುತ್ತದೆ, ಟ್ರೇವ್ ಯಾರ್ಡ್ ಇರುತ್ತದೆ, ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಲಿಸ್ಟ್ ಅನ್ನು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಈಗ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ೩೦-೪೦ ಲಕ್ಷ ಏನು ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರ್ವೆ ನಡೆಸಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ವಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಸ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಇದೆ, ಅದು ಏನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಅವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತಾವು ವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇವತ್ತು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಆಸ್ತಿಗಳು ಲೂಟಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತುವಲ್ಲಿಗಳು ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನದ, ಮತ್ತು ದರಗಾದ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಬಿದ್ದು ಹಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಎನ್ ಕೋಚ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎನ್ನುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಈ ಆಸ್ತಿಗಳು ಎನ್‌ಕೋಚ್ ಆಗಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಎವಿಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ವಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಂಥ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಆಸ್ತಿಗಳ ಮಾಲೀಕರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವೊಂದು ಜನರು ಲ್ಯಾಂಡ್‌ರಿಫಾರಂಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಲವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ವಕ್ಟ್ ಇನ್‌ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ಸ್ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಂದರೂ ಸಹ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಎನ್‌ಕೋಚ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರೂ ಸಹ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಸದನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾಗು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಬಂದರೆ ವಕ್ಟ್ ಆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಅಮೆಂಡ್ ಮೆಂಟ್ ತಂದಾದರೂ ಸಹ ಎನ್‌ಕೋಚ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂಥ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ವಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಾವು ಕೊಡಬೇಕು. ತಾವೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಕ್ಟ್ ಆಸ್ತಿಗಳಿಂದ ಏನೂ ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ಇವರಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆಗ ಇವರಿಗೆ ಹಣದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವರಿಗೆ ಏನು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಈ ಜನರು ಹೇಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ? ಇವರು ಯಾವುದಾದರೂ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಿಂದ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ, ಐದು ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಚಂದವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಗೋ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಜನರು ಬಹಳ ಬಡವರು. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇತರೆ ಮತಬಾಂಧವರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮುಸೀದಿಯನ್ನಾಗಲೀ, ಆಲಂಟಾರ್ ಈದಗುವನ್ನಾಗಲೀ ಕಟ್ಟಿದಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇವರನ್ನು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಈ ಜನರು ಎಲ್ಲಿಂದ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ತಂದು ಕೊಡಬೇಕು ? ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಕ್ಟ್ ಆಸ್ತಿಗಳ ಸರ್ವೆ ಆಗಬೇಕು, ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನೀವು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಮತುವಲ್ಲಿಗಳು ಶುಕ್ರವಾರದ ದಿವಸ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಹಣ ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಜನರಿಗೆ ನೀವು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ತಂದು ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೇಳುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈ ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಸೀದಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ, ಈದಗಾ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ಮುಖಂಡರು ಅಂಜುಮಾಶಾಹ್

ಮುಖಂಡರಾಗಲೀ ಯಾರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ವಕ್ಷ್ಯ ಮಂಡಳಿಯವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಅಂಥ ಕಡೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಂತರ ಹಣವನ್ನು ಮಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲವರು ನೇರವಾಗಿ ಬಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಒತ್ತಡ ಹಾಕಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪುಬೇಕು. ಈ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವಾಗ ವಕ್ಷ್ಯ ಬೋರ್ಡಿನವರ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವ ಟೀಕೆಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಕ್ಷ್ಯ ಆಸ್ತಿಗಳು ಲಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಂಪನ್ಲೇಷನ್‌ನನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೋ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳುವವರೂ ಇಲ್ಲ ಹೇಳುವವರೂ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಜನ ಮತುವಲ್ಲಿಗಳು ಆಸ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಂಪನ್ಲೇಷನ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದ ಆಸ್ತಿಗಳು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ಆಸ್ತಿಗಳ ಕಂಪನ್ಲೇಷನ್ ವಕ್ಷ್ಯ ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಲಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನವರು ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ಅನೇಕ ಜನ ಮತುವಲ್ಲಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೋದ ಸಲ ನಾನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಈ ಕೆಲಸ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನವರು ಕಂಪನ್ಲೇಷನ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಂಥ ಹಣವನ್ನು ಮತುವಲ್ಲಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡದೆ ವಕ್ಷ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಕೊಡುವಂಥದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಎಷ್ಟೋ ಆಸ್ತಿಗಳು ಲಿಲಾವು ಆಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವಕ್ಷ್ಯ ಕಾನ್ಸಿಲರ್‌ನವರು ಬ್ಯಾಕ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಎಂದು ಸ್ಟೇಟ್ ವಕ್ಷ್ಯ ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಪೀಪಲ್ ಕಮಿಟಿ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗೆ ಅವರು ಒಂಭತ್ತೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಣ ಹೇಗೆ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಡಿಟ್ ವರದಿ ಏನು ಇದನ್ನು ತಾವು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕೇಳಬೇಕು. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಣ ವಿನಿಯೋಗ ವಾಗದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಉತ್ತರ ವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ವಕ್ಷ್ಯ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆನ್ನು ವುದನ್ನೂ ಸಹ ತಾವು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ವಕ್ಷ್ಯ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಏನಾದರೂ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಯಿತು ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಾತ್ಪರ. ಕೆಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಟನ್ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಆಸ್ತಿ ಇದರೂ ಸಹ ಪಂಚನಾಮೆಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ವಕ್ಷ್ಯ ಲಾಂಡ್ ಬಗ್ಗೆ ವಕ್ಷ್ಯ ಕೆಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸರಿಯಾದ ರಿಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ವೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಅನೇಕ ಆಸ್ತಿಗಳು ಸರ್ವೆ ಆಗದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸಿ ಪಟ್ಟಿಬದ್ಧ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ದೂರ ಇಟ್ಟು ವಕ್ಷ್ಯ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರು ವಕ್ಷ್ಯ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇವತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ವರದಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ ಹಣವನ್ನು ಇವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಬಾರದು, ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಇದರ ಕಾರ್ಯಾ ಚರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

೩.೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಇಡೀ ಸ್ಟೇಟಿಗೆ ಆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮಾಜ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆಶ್ರಯ ಸಹ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಭಾವಯುತವಾದ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫೋರ್ಮ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಂ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಾಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ರೀಜನಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು, ಈಗ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ರಾಜ್ಯ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗರನ್ನು ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲದೆ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಬಸ್‌ಗಳು ಹೋದರೂ ಕೂಡ, ಈ ಬಂದಂ ಸಂಸ್ಥೆ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಹಳ್ಳಿಗರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಕೈಮಾಡಿದರೂ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸದೆ ಓಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಬಸ್ ಬಂದಾಗ ಕೈಮಾಡಿದರೂ ನಿಲ್ಲಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ? ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದವರು ನಾನೂ ಅವರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ. ಅವರು ಬಹಳ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು; ಅವರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಾರೆ; ನಾನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಸ್ ರೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್‌ಗಳು ನಿಲ್ಲಿಬೇಕು, ೫-೬ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ನಿಂತರೂ ಕೂಡ ಬಸ್‌ಗಳು ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ರೋಡಲ್ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಷೆಲ್ವರ್ಸ್ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಷೆಲ್ವರ್ಸ್ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನನ್ನ ಬಂದಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ೩ ಷೆಲ್ವರ್ಸ್ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದೇ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ೪೦-೫೦ ಷೆಲ್ವರ್ಸ್ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೀರಿ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಚೇಂಬರ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್ ಮುಂತಾದವರು ಷೆಲ್ವರ್ಸ್‌ನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ೯ ಕೋಟಿ ಅಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಮುಂದಿನ ಊರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ ಎಂದು ಬಸ್‌ನವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಮತ್ತು ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಹಾಗೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ; ಇದು ಯಾವ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ? ಬಿಸಿಲು, ಮಳೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಾರೆ; ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಸಬ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಹಳ್ಳಿಗರ ರೋಷಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಧಾನಸೌಧದ ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಆ ಕಡೆ ಹೋದರೆ ಬಂದು ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಇನ್ನು ಡೆಲಿಗೇಷನ್ ಆಫ್ ಪರ್ಪಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆಫೀಸನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತು ರೀಜನಲ್ ಆಫೀಸ್ ಎಂದೂ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪರ್ಪಸ್ ಡೆಲಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ರೂಟನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಓಡಿ ಬರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿನ ರೀಜನಲ್ ಆಫೀಸರಿಗೆ ಪವರ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಅನುಮತಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದು ಏಕೆ? ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಏಕೆ ಎಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಪವರನ್ನು ಡೀಸೆಂಟ್ರಲೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಡ್ತಿರುವ ವಾಗಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ಸ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನವರನ್ನು ಬೆಳಗಾಮಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಬೆಳಗಾಂ ನವರನ್ನು ಮಂಡ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ರೀತಿ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ವಸತಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಅವರಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಲೋಕಲ್ ಜನರನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಪೋನಲ್ಲಿ ೫-೧೦ ಲೋಕ್ ಜನರನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯದ ತೊಂದರೆ ಬಹಳಷ್ಟು ತಪ್ಪಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಚಿಕ್ಕ ಕುಟುಂಬ ತಾವು ಕೊಡುವ ಸಣ್ಣ ಪಗಾರದಲ್ಲಿ ಜಸನಾದ ಬಾಳುವೆಯನ್ನು ವಾಗಾಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ-ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಫಸ್ಟ್ ಏಯ್ಡ್ ಬಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಔಷಧಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಸುಮ್ಮನೆ ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕಿರುತ್ತೀರಿ. ನಾನು ಬಂದು ಸಲ ಆ

ಬಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಒಡೆದು ನೋಡಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೀ ಜೊಂಡು ಇತ್ತು. ಔಷಧಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಇರಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಅದಷ್ಟು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಮುಕಾಪುರದಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಬಸ್‌ಸ್ಪಾಂಡ್ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಸ್ಸೇ ಇದೆ, ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಬಸ್ಸೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಗೆ ಒಂದು ಬಸ್ ಬಿಡಬೇಕು. ಒಂದೇ ಇತ್ತು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಬಸ್ಸನ್ನೂ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ಇಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಆಳಂದ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಆಸ್ಪದ ಇದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಹಾಗೂ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಬೆಳೆಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ರೈತರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕಬೇಕೋ, ಯಾವ ಗೈಡನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಬೇಕೋ ಅದು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಆ ಭಾಗದ ಭೂವಿವರ ಗುಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯವರು, ಕೆಲವು ಸೈಂಟಿಸ್ಟ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದಾರೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಫಲಗಳನ್ನು, ಫಲಸಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಭೂಮಿ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಭೂಮಿ ಗುಣ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಬೀದರ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾವಿನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥಾ ಒಂದು ಬೆಳೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಭಾಗದ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಬೆಳೆಗಾರರು ಮಾಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇವತ್ತು ರೈತರು ದ್ರಾಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಏನೊಂದು ಅಡ್ಡಸ್ ಮಾಡಬೇಕೋ, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದು ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೊಡ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೇನೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ರೈತರೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲ, ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವು ರೈತರಿಗೆ ಹಾನಿ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ.

ಇವತ್ತು ಈ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಬೆಳೆಗೆ ಹುಳು ಬಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಜಬ್ಬರಿಕ್ ಟ್ರೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಆಮೆರಿಕಾ ದೇಶದಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ರೈತ ಸಂಘದವರು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಬೆಳೆಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹ ಅದನ್ನು ಆಮೆರಿಕಾ ದೇಶದಿಂದ ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾದಂಥ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್‌ನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ, ರೈತ ತಾನೇ ಬೆಳೆದಂಥ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆ ಬಂದಾಗ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರಲ್ ನರ್ಸರಿ ಮಾಡಿದೇವೆಂದು ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರಲ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುಶಃ ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಏತಕೆಂದರೆ ಇದರಿಂದ ಬರೀ ಎಸ್ಕಾಬ್ಲಿಕ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿ ತದ್ವಯೇ ಹೊರತಾಗಿ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕೋ ಅದು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಒಂದು ಸಹಾಯ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಗುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಅನಿಮಲ್ ಹೆಸ್ಟೆಂಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ವೆಟರಿನರಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆರ್‌ವಿಡಿ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು

ಖಾಲಿ ಬಿಡಿ ವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಕ್ರಮನ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಂಪೌಂಡರ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಔಷಧಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಸುಮ್ಮನೆ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆರ್‌ವಿಡಿ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು ಇವೆಯೇ ಹೊರತು ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಸಂಪತ್ತು ಎಂದರೆ ಈ ಆಳು, ಕರು, ಎತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಕುರಿ ಕೋಳಿಗಳು, ಇವುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಹಾಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದೇ ಹೋದರೆ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆಗಳು ಏನಾದರೂ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಹೋದರೆ ಅವನ ಒಕ್ಕಲುತನಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆ ಉಂಟಾಗಿ, ಒಂದು ವರ್ಷವೆಲ್ಲಾ, ಅವನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕುಂಠಿತವಾಗಿ ಅವನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ದನ, ಎಮ್ಮೆಗಳಿಗೆ ರೋಗ ಬಂದರೆ ಅವು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದ ಮೆಟರ್ನಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಹೋರಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಫೈಜನ್ ಸೆಮಿನಾನ್ಸ್‌ನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಆರ್ಚಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇನ್‌ವಿನ್‌ಷನ್ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಅದು ವೆಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕೆ ಜರ್ವ್ ಎಲ್ಲಾ ಸತ್ತು ಹೋಗಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮಿಶ್ರ ತಳಿ, ಹೊಸ ತಳಿಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಅಪಾಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಇನ್‌ವಿನ್‌ಷನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಭಾರತ್ ಆಗ್ರೋ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ವರು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಅದರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ವಿಭಾಗ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಷ್ಟವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾನಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ದಾಖಲೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಅಯಿತು, ಇದರ ಒಸಲೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಸ್ ಕಳ್ಳತನವಾಯಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ವರಿಗಲ್ಲಾ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಡದೇ ಬಸ್‌ನ್ನು ಒಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆಯೋ ಎಂಬುದುಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಜ್ವಲಂತ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಈ ಒಂದು ಸದನದ ಎದುರಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ದಿನಾಂಕ ೨೪-೮-೮೩ ರಂದು ಗಾಣಿಕಾಪುರದಿಂದ ಆಳಂದ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ತೊಡಕಲು ಹತ್ತಿರ ಬಸ್ ಹೋಗುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು ಅದರ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಬಾಡ್ ನಂ. ೨೭೫, ಡ್ರೈವರ್ ನಂ. ೨೫೩೦, ಮತ್ತು ಬಸ್‌ನ ನಂ. ಎಂ.ವೈ.ಎಫ್. ೮೦೯೦. ಈ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಜನ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಆ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಹಳೆಯ ಟಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಯುವ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ದತ್ತಾಂಗಳಿಯವರು ಆ ಎಲ್ಲಾ ಟಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ರವರಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಆ ಜನರ ಸಮ್ಮುಹದಲ್ಲಿಯೇ ಪಂಚನಾಮೆ ಮಾಡಿ ಆ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಡ್ರೈವರ್‌ನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಅನಾಹುತಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ; ಕಳ್ಳತನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ; ಅದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್.ಕೆ. ಹುಚ್ಚಪ್ಪ (ಕಡೂರು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅನಿಮಲ್ ಹೆಸ್ಟೆಂಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೪ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕುರಿ ಮತ್ತು ಉಣ್ಣೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಬೋರ್ಡ್ ಒಂದು ಇದೆ. ಈ ಬೋರ್ಡ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಸುಮಾರು ೮-೯ ವರ್ಷವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಉಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಕುರಿ ಉದಿಮೆಯ ಜನರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆಯೇ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಹರಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಸಲ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ಬೋರ್ಡ್ ಅಲಂಕಾರ ಭೂಷಣ ಬೋರ್ಡ್ ಆಗಿದೆಂದು

ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಈ ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕಾರ್ ಓಡಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ಟಿ.ಎ.-ಡಿ.ಎ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆಯೇ ಎನಹ ಬಡ ಜನರಿಗೆ, ಉಣ್ಣೆ ನೇಕಾರರಿಗೆ, ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಈ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಏತಕ್ಕೇಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತೆಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಈ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಅಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವುದೇ ಉತ್ತಮವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಬೋರ್ಡ್‌ನ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ ಉದ್ದೇಶವೇನೋ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಉಣ್ಣೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚುವಾಡಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಸಬ್‌ಸೈಡ್ಸ್ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು, ಮತ್ತು ಕುರಿಸಾಕಾಣಿಕೆಯಿಂದ ತುಪ್ಪುಟ ಸಿಗುತ್ತದೆ, ಅದರ ಚರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಸಿಗುವಂತಹ ಮೌಸವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಸಹ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾಗಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬರೀ ಟೋಕನ್ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ? ಬಹುಶಃ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಇದರ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ೧ ಕೋಟಿ ೨೦ ಲಕ್ಷ ಡಾಲರಿಯುಗಳ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ತಯಾರಾಗಿ ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಪೆಂಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಈ ಬೋರ್ಡ್‌ನಿಂದ ಉಣ್ಣೆ ನೇಯತಕ್ಕವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಬಡವರು ದೀನದಲಿತರು ಖಿದಾರಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಪವನಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೋಮಾಳಗಳು ಎಂದು ಏನಿವೆ ಅವು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕಾರಣವಿಷ್ಟೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನ್ ಆಥರೈಸ್ ಆಗಿ ಆಕ್ಯುಪೈ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲ. ೧೯೭೯ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಯಾರು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಕನ್‌ಫರ್ಮ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ರಿವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕುರಿ ಕಟ್ಟಿ ಮೇಯಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಮೇಯುವುದಕ್ಕೆ ಗೋಮಾಳ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ದನಕರುಗಳು ಮೇಯುವುದಕ್ಕೂ ಗೋಮಾಳ ಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ಗೋಮಾಳಗಳ ಏರ್ಲೇವರಿ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತಮಹಲ್ ಕಾವಲು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಗರ್‌ಹುಕಂ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತಡಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರು ಅಮೃತಮಹಲ್ ಕಾವಲನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಜನರಿಂದ ಹಣಕಾಸು ವಸೂಲ್ಪಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಚೀಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ, ಅಮೃತಮಹಲ್ ಕಾವಲನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ. ಆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಬಡಜನತೆಯನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇಂಥಾ ಊರುಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಬೇಕಾಗಿವೆ, ಜಾಗೃತ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವವರೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಯಾವ ಊರಿಗೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಪೌಂಡರ್ ಇಲ್ಲ, ಬೇಕಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಇಲ್ಲ. ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿವಾರಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಬಸ್ಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತಿರೆಂದು ಕೇಳಿದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಹಾಕಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪಾಸಗಿಯವರಿಗಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಇನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ತೆಂಗಿನ

ಕಾಯಿ ಬೆಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ ಕಾಯರ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಆ ಸ್ಥಾನ ಇಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಇದ್ದರೂ ಅದು ಆ ಹಿಂದು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪೂರ್ಣಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಲು ಏಕೆರೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ೯೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪದ ತಿ.ಪಿ.ಎಲ್.ಡಿ. ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಹಳೇ ತೋಟಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಸಹ ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪದ ತಿ ಇತ್ತು. ಕಳೆದ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಬಸಪ್ಪ ದಿವಾಟರ್ (ಕೊಪ್ಪಲ್).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ಸರ್ಕಾರೀ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಇಲಾಖೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ೩೦ ಲಕ್ಷ ಜನ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಪ್ರಯಾಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ ಆಡಳಿತ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ೧೯೮೩ರವರೆಗಿನ ಪಕ್ಷಿನೋಟವನ್ನು ನೋಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ವಾಹನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಅದು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ೧೯೬೧-೬೨ರಲ್ಲಿ ೧೭೯೨ ವಾಹನಗಳಿದ್ದರೆ ೮೨-೮೩ರಲ್ಲಿ ೫೮೪೨ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಅಂದರೆ ೨೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೩೩೯೭ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಏರಿಕೆಯಾದಂತೆ ಆಯಿತು. ಅಂದಾಗ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೩೮೯.೮ ಬಸ್ಸುಗಳು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆ ಆದಂತಾಯಿತು. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಪ್ರಮಾಣ ೧೯೬೧-೬೨ರಲ್ಲಿ ೮.೯೬ ಇದ್ದರೆ ೮೧-೮೨ರಲ್ಲಿ ೭.೮೭ ಆಗಿದೆ, ೮೨-೮೩ರಲ್ಲಿ ೭.೪೧ ಆಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಸ್ಸಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಎಂದು ಇಟ್ಟಿದ್ದು ೧-೧-೮೩ರಿಂದ ರಿಕೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಪ್ರಮಾಣ ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಪ್ರಮಾಣ ೫.೭ಕ್ಕೆ ಇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ರೂಟ್ ಆಪರೇಷನ್ಸ್ ೬೧-೬೨ರಲ್ಲಿ ೧೧೧೧ ಇದ್ದು ದು ಉ-೮೨ರಲ್ಲಿ ೪೪೨೯ಕ್ಕೆ ಏರಿತು, ೮೨-೮೩ರಲ್ಲಿ ೪೮೭೬ ಆಗಿದೆ. ಬಸ್ಸುಗಳು ೬೧-೬೨ರಲ್ಲಿ ೨.೫೮ ಲಕ್ಷ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಓಡಿದರೆ, ೮೧-೮೨ರಲ್ಲಿ ೧೨.೯೮ ಲಕ್ಷ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಓಡಿವೆ, ೮೨-೮೩ರಲ್ಲಿ ೧೪.೨೬ ಲಕ್ಷ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಲು ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಜೆ. ಸಿ. ಲಿನ್ ಅವರು ಕಾರಣರೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಅವರು ಇದಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಡ್ರೈವರ್ ಪ್ರತಿದಿವಸ ಕನಿಷ್ಠ ೨೫೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಓಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ ರಿಂದ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ರೂಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಡೀಸಲ್ ಪ್ರತಿಲೀಟರಿಗೆ ೬೧-೬೨ರಲ್ಲಿ ೪.೩೧ ಇದ್ದದ್ದು ೮೧-೮೨ರಲ್ಲಿ ೩.೯೬ ಆಗಿದೆ. ೮೨-೮೩ರಲ್ಲಿ ೩.೯೨ ಆಗಿದೆ. ಡೀಸಲ್ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಾರಣ-ಬಸ್ಸುಗಳು ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ: ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಸ್ಸಿಗೆ ಡ್ರೈವರನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಲೀಟರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಓಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

೪-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

೧೯೬೧-೬೨ರಲ್ಲಿ ೧.೨೪, ೧೯೮೧-೮೨ರಲ್ಲಿ ೦.೬೦, ೧೯-೨-೮೩ರಲ್ಲಿ ೦.೫೫ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬ್ರೇಕ್‌ಡೌನ್ ಬಸ್ಸುಗಳ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದು ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದು ಈಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಸ್ಸುಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅನುಮಾನ ಬರುವಂತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿವಸ ಸರಾಸರಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಅಪಘಾತಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅದರ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೦೦ ಅಪಘಾತ ಆದಂತಾಯಿತು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಕ್ಲೈಮ್ ಕೇಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತರಬೇತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಅಪಘಾತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಯಪಾಲನೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಹೊರಡುವುದು ೧೯೬೧-

೬೨ರಲ್ಲಿ ೮೭.೯೭ ಇದೆ, ೧೯೮೧-೮೨ರಲ್ಲಿ ೮೮.೩೩ ಇದೆ, ೧೯೮೨-೮೩ರಲ್ಲಿ ೯೦.೨೭ ಇದೆ. ಅಂದರೆ ೯೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳು ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಅನುಭವವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲ ಬಸ್ಸೂ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಗಂಟೆ ತಡವಾಗಿ ಸೇರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಳೇಕಡೆ ಬಸ್ಸುಗಳೂ ಒಂದು ಗಂಟೆ ತಡವಾಗಿ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಗಂಟೆ ತಡವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ನೀಡಬೇಕು. ಅರೆವಲ್ ೧೯೮೧-೮೨ರಲ್ಲಿ ೮೯.೩೩, ೧೯೮೨-೮೩ರಲ್ಲಿ ೯೦.೯೩ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದೂ ಕೂಡ ಸಂದೇಹಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೂರಗಳು ೧೯೬೧-೬೨ರಲ್ಲಿ ೨.೪೩ ೧೯೮೧-೮೨ರಲ್ಲಿ ೦.೩೨, ೧೯೮೨-೮೩ರಲ್ಲಿ ೦.೨೮ ಎಂದು ಇದೆ. ಇದೂಕೂಡ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ೧೯೬೧-೬೨ರಲ್ಲಿ ೨.೪೩ ಇದ್ದದ್ದು ೮೩ರಲ್ಲಿ ೦.೨೮ ಆಗಿದ್ದೆಂದರೆ ನಂಬುವುದು ಕಷ್ಟ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಜನ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಜ್ಞಾ ವಂತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಡುವಂಥ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯೂ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೧೧೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವನ್ನುನುಭವಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿ ಹಾನಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ರಾಯ ಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಒಂದು ಪರ್ಮಿಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕು ಟ್ರಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರ್ಬಂಧ ಹಾಕಬೇಕು.

ಚೇರ್ಮನ್.— ಬೇರೆಯವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀವು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಬೇಕಾದರೆ ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಬಿ. ದಿವಾಟರ್.— ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವುದು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿರುವ ಉದಾಹರಣೆ ಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲಿ ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಅನಾವಶ್ಯಕವೆನಿಸುತ್ತದೆ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೆ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಲಿ. ಆದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಕಡೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಇರುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆಯೇ? ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಅಲ್ಲೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ನೌಕರರಿಗೆ ಇನ್‌ಸೆಂಟೀವ್ ಸ್ಕೀಂ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ತಂದು ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ೨% ಅಥವಾ ೩% ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟಂತಾ ಗುತ್ತದಲ್ಲದೆ ಕಡಿಯುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಗೃಹಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರೇ ಇವರ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಭರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಡ್ರೈವರ್ ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳಿಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಂಗುದಾಣಗಳು ಎಷ್ಟಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಉಪಾಹಾರ ಗೃಹಗಳು ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಜನ ಹೋಗು ತ್ತಾರೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಹೆಗ್ಗೇಗೋ ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಟೀ ಬಿಸಿಲು. ಇದು ಹಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಉಪಾಹಾರ ಮತ್ತು ಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ನಿರ್ಬಂಧ ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಅಪಘಾತರಹಿತ ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳಿಗೆ ಬಹುವಾನ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕ್ರಮವೆಂದು ನಾನು ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ತರಾಣರು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಂದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಕಲ್ಪ ಆಗಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಕ್ಯಾಬಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಚನ್ನಪ್ಪ (ಮಾಗಡಿ).— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸದ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಜನರು ಮಾತ

ನಾಡಿದು ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾಜಿ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಲ್ವಿ ಕೂಡ ಒಂದು ಅಂಗ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಎಂದರೆ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ. ೨೧ನೇ ಜನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ವಿ ಫಾರಂ ಮಾಡುವ ವರದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ತನ್ನದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಘಟ್ಟದ ಸರ್ಕಾರಿ ಪಾಲ್ವಿ ಫಾರಂ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ಸರ್ಕಾರಿ ಫಾರಂಗಳ ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಬಂದಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಖಾಸಗಿ ಪಾಲ್ವಿ ಫಾರಂಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಬಡವರ ಉದ್ಯೋಗ ಎಂದರೆ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ. ೨೧ನೇ ಜನ ಪಾಲ್ವಿ ಫಾರಂ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಇದಾಗ ಪಾಲ್ವಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲ್ವಿ ಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾನಾಪುರನ್ ಕೂಡ ಮಾಡಿ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇವಲ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಪಾಲ್ವಿ ಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ನೆರೆರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಗುಜರಾತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹವರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಾಗಲೀ, ಸಹಾಯವಾಗಲೀ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ೨೩ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಫೀಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೋಳಿ ಸಾಕುವವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ತಾಡು, ಹಿಂಡಿ ಮುಂತಾದ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿತ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಸಪ್ತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಆಯಕಾಲ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಜನ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಕೇವಲ ೩೦-೩೫ ಪೈಸೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೊಟ್ಟೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೊಟ್ಟೆ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ೪೫ ಪೈಸೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮೊಟ್ಟೆ ಮಾರಿದರೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ೪೨ ಪೈಸೆ ಮಾತ್ರ. ಎಂದರೆ ಒಂದು ಮೊಟ್ಟೆಗೆ ೩ ಪೈಸೆಯಷ್ಟು ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾರು ತಾನೇ ಈ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾನೆ? ಹಿಂದೆ ವ್ಯಾಕ್ಸೀನ್ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರು ವ್ಯಾಕ್ಸೀನನ್ನು ಫ್ರೀಯಾಗಿ ಸಪ್ತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೂ ಫೀಡ್ ಆರ್ಡರ್ ತಂದು ತಾಡು, ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಉದ್ಯಮ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಶಿಸಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವು ಶೇಕಡಾ ೫೦ರಷ್ಟು ಮುಂಚೆ ಹೋಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಸಿ.ಎನ್. ಪಾಟೀಲರು ೩೦,೦೦೦ ಸಂಖ್ಯೆಯ ದೊಡ್ಡ ಪಾಲ್ವಿ ಫಾರಂ ತೆಗೆದಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಇವತ್ತು ಅವರು ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗಲೂ ಕೂಡಾ ಅವರೂ ಕೋಳಿ ಫಾರಂ ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಅದರ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದೆ ಹಣ ಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಮೊಯ್ತಿಯವರಿಗೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ತಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದ್ದರು. ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಷಣ ಗಮನಹರಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಪಾಲ್ವಿ ಫಾರಂ ನಶಿಸಿಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಹೇಜರೀಸ್ ಮನಸ್ಸು ಬಂದ ಹಾಗೆ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಮೊಟ್ಟೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಉತ್ಪಾದಕರು ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ೩-೪ ಜನ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಇಡೀ ದೇಶದ ಮೊಟ್ಟೆ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪವಹಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಹೇಳುವ ಬೆಲೆಗೆ ಮೊಟ್ಟೆ ಉತ್ಪಾದಕರು ತಮ್ಮ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಮಾರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಡೈರಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಹೇಗೆ ಇದೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಪಾಲ್ಕಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಮೊಟ್ಟೆ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾರು ಬಡವರಿಗೆ ನೀವು ಕೋಳಿ ಸಾಕಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅವರು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಕೋಳಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಒದಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡದೇ ಹಣವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಪೋಲು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೂ ಸಹಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಸೌಲತ್ಯಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಅಂಕಿ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಹೊರತು ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಸಹಾಯ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ. ಇವತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಹಸುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಕುರಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಯಾವ ರೈತನೂ ಬರೀ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಇಂತಹ ಉಪ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಯಾವ ರೈತ ಬರೀ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆದು ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ನಾನು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಮೊಟ್ಟೆ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಬ್ಸಿಡಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಇವರ ಉತ್ಪಾದಿತ ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರವೇ ಈತನ ಮೊಟ್ಟೆ ಕೊಂಡು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಕಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಒಂದು ಇದೆ. ಇದು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸೆರೆ ಕೊಂಡು ಯಾರಿಗೋ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಾಗಬೇಕು. ಈ ದಿನ ಜನರಿಗೆ ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದರೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ದನಗಳಿಗೆ ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದರೆ ಅವನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ಕಷ್ಟ ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ೩ ಕಿ.ಮೀಟರ್‌ಗೆ ಒಂದರಂತೆ ರೂರಲ್ ವೆಟರ್ನರಿ ಡಿಸ್‌ಪೆನ್ಸರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಅನಿಮಲ್ಸ್ ಸಮಾನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಅದರಿಂದ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತು ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ (ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ರೂರಲ್ ವೆಟರ್ನರಿ ಡಿಸ್‌ಪೆನ್ಸರಿಗಳೆಂದು ಏನು ತಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸೌಕರ್ಯವಾಗಲೀ, ಔಷಧಿಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಾಗಲೀ, ಕಾಂಪೌಂಡರ್‌ಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಲೀ ಸರಿಯಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವೆಟರ್ನರಿ ಡಿಸ್‌ಪೆನ್ಸರಿಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಬಹಳ ಹಸುಗಳು ಸತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೂ ತಂದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಗಾಂಧಿನ ಪಶುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸಿ ರೂರಲ್ ವೆಟರ್ನರಿ ಡಿಸ್‌ಪೆನ್ಸರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಇದು ಶೇಕಡಾ ೮೦ರಷ್ಟು ಜನರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹಾಲು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಫೀಡಿಂಗ್ಸ್, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಲಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ವೇಗದಿಂದ ಇರಿಸಿ ಈ ಹಾಲಿನ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಡ ರೈತರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಮಳೆ ಇರಲಿ, ಚಳಿ ಇರಲಿ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೬ ಗಂಟೆಗೆ ಹಾಲನ್ನು ಡೈರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೪-೫ ಗಂಟೆಗೆ

ಎದು ಹಾಲನ್ನು ಕರೆದು ೨ ಅಥವಾ ೩ ಲೀಟರ್ ಹಾಲನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಹಾಲು ಮಾರಿ ಬಂದ ಹಣದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಏನೂ ಕೊಡಿಸದೇ ಆ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಸುವಿನ ಮೇವಿಗಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಬಂದು ಬದಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಡ ರೈತರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬಡರೈತರು ತಂದುಕೊಡುವಂಥ ಹಾಲಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ, ಈ ಕಸಬನ್ನು ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ, ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇದನ್ನು ಅಮೃತ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ನಗರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹಾಲು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಯಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಹಾಲಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಆದರೆ, ಇದುವರೆವಿಗೂ ನಿಗದಿ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆ. ಇವತ್ತು ಹಣದ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿ, ಬಡರೈತರಿಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಅವರುಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನಾನು ಹೆಸರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಸಭಾಪತಿ.—ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸಮಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕೀಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬರಬಾರದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರು ದುರ್ಗ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಜಾನುವಾರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ವರದಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದ ವರದಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಲ್ಲ. ಜಾನುವಾರುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಎರಡು ತಳಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದಾರೆ. ಒಂದು ಅಮೃತಮಹಲ್ ಇನ್ನೊಂದು ಗೇಣಿ ತಳಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದಾರೆ. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಯ ಜಾನುವಾರುಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟಂತೆ ವರದಿಯಿಂದ ಏನೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಹಳ್ಳೀಕಾರ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಮ್ಮಿ ಹತ್ತಿರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ? ಹಳ್ಳಿ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದ ೭-೮ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ೬೦-೭೦ ಆ ಭಾಗದ ಜನರು ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಸುಬಿಗೆ ಹಳ್ಳೀಕಾರ ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

(ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಅಲ್ಲದೆ, ಅಮೃತಮಹಲ್ ಹಾಗೂ ದೇಣಿ ತಳಿಗಳಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಫಾರಂ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅದೇರೀತಿ ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಕಡೆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ “ಸೂರ್ತಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಿಂದ” ಹೋರಿ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಮ್ಮೆಗಳಿಂದ ಹೋರಿಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕೋಣಗಳು ಎಂದು ಇರಬೇಕು. ಎಮ್ಮೆ ಒಳಗೆ ಹೋರಿಗಳು ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಅಭಾವವಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೋಣವು ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಹುಚ್ಚಪ್ಪನವರು ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಮೃತಮಹಲ್ ಕಾಮಲೆಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ದನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕಾಮಲೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವು ತಮಹಲ್ ತಳಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾತಿಯ ದನಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಗುಣ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಕ್ರಾಸ್ ಬ್ರೀಡಿಂಗ್ ಸೆಂಟರುಗಳು, ಹೆಸರುಘಟ್ಟ ಮತ್ತಿತರ ಕಡೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಕಡೆಗಳನ್ನು ಸಾಕಿ ಹೆಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುವಂತೆ, ಹಳ್ಳಿಕಾರ ತಳಿಗಳಿಗೂ ಇಂಥ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಕಾರ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಾಸ್ ಬ್ರೀಡಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ರಾಸ್ ಬ್ರೀಡಿಂಗ್ ಹೋರಿಗಳು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದವುಗಳಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಈ ಜಾತಿ ದನಗಳಿಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

೪-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ಇದು ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ,

“Now this work is going on in the State and the enumeration will be completed by the middle of July, 1983.”

ಎಂದು ಇದೆ. ಎಷ್ಟು ರಾಸುಗಳಿವೆ, ಯಾವ ಯಾವ ಜಾತಿಗಳು ಇವೆ, ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿವೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಇದೆ. ಇನ್ನು ರೆಡ್‌ಡೇನ್ ದನಗಳನ್ನು ಡೆನ್‌ಮಾರ್ಕ್‌ನಿಂದ ತಂದರು. ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗ ಎಷ್ಟು? ಅವು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಇದೆಯೇ, ಪ್ರಿಯ ಇದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ, ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಇದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ, ಇದು ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು, ಇದನ್ನು ಸಾಕತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿದು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ರೆಡ್‌ಡೇನ್ ದನಗಳು ಒಂದು ಅಂಕಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಹುಲ್ಲು ಇಲ್ಲ, ಸಾಕಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಇಲ್ಲ ಅದರ ಬದಲು ನಾಲ್ಕು ದನಗಳನ್ನು ಸಾಕಬಹುದು ಎಂದು ರೈತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಲಿಗೋಸ್ಕರ ಸಾಕತಕ್ಕವರು ಇದನ್ನು ಸಾಕಲಿ, ಇವುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಂಚಬೇಕಾಗಿರಬೇಕು ಎನಹೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಾಸ್ ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟತಕ್ಕ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಕಡಿಸಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಇವೊತ್ತು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪರಿಣಿತರು ಇದ್ದಾರೆ, ಹಳ್ಳಿಕಾರ ದನಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಹೋರಿಯನ್ನು ಕ್ರಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹಳ್ಳಿಕಾರಿಗೆ ಜೆರೆಸಿ ಕೊಡಬೇಕೇ, ಹಾಲಿಟನ್, ಕೊಡಬೇಕೇ ರೆಡ್‌ಡೇನ್ ಕೊಡಬೇಕೆ ಮತ್ತೆ ಯಾವುದು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಏನು ರಿಸಲ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಂದು ತಲೆಮಾರಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ತೀವ್ರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ತಪ್ಪಿಸಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಪದ್ಧತಿ ತರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಕಾರ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ? ಹಾಲಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಇದನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಕವಾಗಿ ನಡೆಸಿ, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹು ಪವಿತ್ರವಾದ ಕೆಲಸ. ಆದರೆ ದುರಾದೃಷ್ಟದಿಂದ ಈ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರ ಕಡೆ

ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಈ ಹಾಲಿನ ತಳಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಜೂಜಿನ ಕುದುರೆ ಸಾಕುವ ಕಡೆ, ಪೆಡಿಗ್ರೀ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಯಾರು, ಅದು ಯಾವ ಯಾವ ಜೂಜಿನಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಿದೆ? ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವಂಶ ಪಾರಂಪರ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ಇದು ಇದರ ಫಲಿತಾಂಶ ಹೀಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿ ರಾಸುಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಕ್ರಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶ ಏನು, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಕಟುಕರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರಂತೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಯಾವುದು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರಂತೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ನಮ್ಮ ಪರಿಣಿತರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ನಾನು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ತಳಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು, ವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಇಷ್ಟು ವೇಳೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ (ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಾನು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ೧೯೮೦-೮೧ನೇ ವರ್ಷದಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಸುಮಾರು ೧೫೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೫೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯವನ್ನು ಈ ನಿಗಮ ಗಳಿಸಿದೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ೬ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೭ ಪರಸೆಂಟ್ ಒಂದು ಗ್ಯಾಂತ್ ರೇಟ್ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ, ನಾವು ೯ ಪರಸೆಂಟ್ ಗ್ಯಾಂತ್ ರೇಟ್ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ ಟಾರ್ಗೆಟ್ ೭ ಪರಸೆಂಟ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದು ನಾವು ೯ ಪರಸೆಂಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇವೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಂಥ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯ ಒಂದು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಗ್ಯಾಂತ್‌ರೇಟ್ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಥಮ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಇನ್ನು ನಷ್ಟದ ವಿಚಾರ ಅಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೮೨-೮೩ರಲ್ಲಿ ೧೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಅಂಧದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಗುಜರಾತ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಇದರ ದಾಮಾಶ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ನಷ್ಟವನ್ನು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸಾಲದು. ಇದನ್ನು ಎತಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ, ಅನೇಕ ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು, ಖಾಸಗಿ ಮಾಲೀಕರು ಯಾರು ಇದಾರೆ, ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟು ಆ ವಲಯಕ್ಕೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಅಂದರೆ, ಈ ಮೂರೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಜನಲಿಸ್‌ಗಳಿಗೆ, ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ, ಈ ರೀತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಅದು ಸರ್ಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾದ ರಿಂದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಸುಮಾರು ೨೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈಗ ಮೂರೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಾಸ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. Are you in favour of it or opposing it ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—It is a service rendered. ಆದರೆ ಖಾಸಗಿ ಯವರು ಈ ತರಹ ಸರ್ವಿಸ್ ರೆಂಡರ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಕೆಲವು ಸೇವಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಒಂದು ಬಿಗಿ ಆಡಳಿತದಿಂದ, ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಉನ್ನತ ಹಂತಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ತಂದಿದ್ದೇವೆ, ಆ ಬಿಗಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ನ್ಯಾಷನಲೈಸೇಷನ್ ಪಾಲಿಸಿ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ತಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ, ಮತ್ತು ಈ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಭದ್ರಪಡಿಸತಕ್ಕಂತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನು ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ವಚನವನ್ನು ಮರೆಯತಕ್ಕಂಥ ಸರ್ಕಾರ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮ್ಯಾನಿಫೆಸ್ಟೋ ಅವರಿಗೆ ನೆನಪು ಮಾಡೋಣ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಲ್ಯಾಣದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇವರು ಮ್ಯಾನಿಫೆಸ್ಟೋದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಹೇಳಿ ಜನರನ್ನು ನಂಬಿಸಿ, ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ತಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮರೆತಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ನೆನಪು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ತಾವು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರೆಂದರೆ “ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ನಮ್ಮದು. ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ದಿನಕ್ಕೆ ೨ ರೂ. ನಂತೆ ನಗದು ಅಥವಾ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎಂದರೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಅವರು ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಇದು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವರು ಯಾವ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರೋ ಆ ಬಣ್ಣ ಇವತ್ತು ಮಾಸಿ ಹೋಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ಬಣ್ಣ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಅದೇನೂ ಮಾಸಿ ಹೋಗಿಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.—ನೀವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೀರೆಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ ಅಷ್ಟೆ. ಆಕಸ್ಮಾತ್ ಆಗಿ ನೀವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರ್.—ನೀವು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಫೇಲ್ ಆದಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಆದರೂ ನಿಮಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯೇ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಲಿಜಿ ಜನ ಇದ್ದರೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಲಿಜಿ ಜನ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರ್.—ಅದನ್ನು ಜನರೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಜನರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಭ್ರಮೆ. ಆ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ನೀವು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಆರಿಸಿ ಬರುವಾಗ ಜನರಿಗೆ ಏನು ಮಾತನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ಅದರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನೀವು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ನೀತಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಎಲ್ಲೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೋರಾಟದ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಾವು ಎಂದೂ ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಓಂಚಣಿ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇಮ ನಿಧಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಇದರ ಪ್ರಸ್ತಾಪವೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಷಣದಲ್ಲಿ ಇದು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ನೀತಿಯನ್ನೂ ತಾವು ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಹೊಸ ಯೋಜನೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅಂಚಾದ್ದು ಯಾವುದೂ

ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದವರ್ಷ ನಾವು ಆಶಾಕಿರಣ ಎಂದು ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಸತ್ತರೆ ೨ ಸಾವಿರ ಮತ್ತೆ ಗಾಯ ವಾದರೆ ೧ ಸಾವಿರ ರೂ. ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೫೮ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಂತೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಾರಿ ಆ ಆಸೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಕಿರಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನೀವು ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ನಿಮ್ಮದು ಆಶಾಕಿರಣವಲ್ಲ, ಅದು ನಿರಾಶಾಕಿರಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ.—ಇಲ್ಲಿ ೧೯೮೩-೮೪ರ ಸಾಲಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಂದು ತಾವು ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಜನತೆಗೆ ಭ್ರಮನಿರಸನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕು ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಇದರವು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಳೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೇ ತಾವು ಪುನರುಚ್ಚಾರ ಮಾಡಿ ದೀರೇ ಹೊರತು ಹೊಸದಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಆಶಾಕಿರಣವನ್ನೂ ನೀವು ಮೂಡಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಕೃಷ್ಣನ್‌ನವರು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪಂಗಿಯವರದ್ದು, ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ ನವರದ್ದು ಎಂದು ಎರಡು ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಎ.ಐ.ಟಿ.ಯಂ.ಸಿ.ಗೆ ಅಫಿಲಿಯೇಟ್ ಆದಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ತಾವು ರೆಕಗ್ನೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದಾರೆಂದರೆ ತಾವು ಏನಾದರೂ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇಡೀ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಏತಕ್ಕೆ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ.—ಅವರದು ಒಂದೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಮತ್ತು ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್.ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇನ್ನೂ ೩೦೦ ಫೆಡರೇಷನ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—೩೦೦ ಫೆಡರೇಷನ್ ಅಲ್ಲ. ೩೦೦ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ಸ್ ಎಂದು ಇವೆ. ಒಂದೊಂದು ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಯೂನಿಯನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಫೆಡರೇಷನ್ ಇರುವುದು ಕೇವಲ ೩ ಮಾತ್ರ. ನಾವೂ ಕೂಡ ಯೂನಿಯನ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ.—ಇದು ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಫೆಡರೇಷನ್ ಎಂದು ಇರುವುದು. ಅದರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದಂಥ ೩೦೦ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಿವೆ. ಅದನ್ನು ರೆಕಗ್ನೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ರೆಕಗ್ನೈಸ್ ಆಗದೇ ಇರುವ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳವರನ್ನೂ ಮಾತುಕತೆಗೆ ಕರೆದು ಅವರಿಗೂ ಮನ್ನಣೆ ಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಗೊಂದಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಈಗ ಏನು ಪ್ರಗತಿಪಥದಲ್ಲಿದೆ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಪ್ರಗತಿಯ ದಾರಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸುವ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರೇ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ? ಜನರು ಇವರನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಪಿ.ಎಫ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ನಡೆದಾಗ ಬಬ್ಬರೂ ಆರಿಸಿಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಏನು ರೆಕಗ್ನೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ.—You will be opening a P.andora,s box.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ.—ಕಾರ್ಮಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ೩೭ ಲಕ್ಷ ಜನರು ಇಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉಸಿರು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು

ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹೊಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಅಂಥ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ತಾವು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕೇ ಹೊರತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾವು ನೆರವು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ ವೆಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಒಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು ಇದೆ. ಕೋಡ್ ಆಫ್ ಕಾಂಡಕ್ಟ್ ಕೂಡ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಸಂಘಟಿತ ಮತ್ತು ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೊಸದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕರೆದು ಒಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿ, ಅತ್ಯಶ್ಚರ್ಯವೆಂದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪೋಷಕ ವಾಗಿ, ಪ್ರಚೋದಿತವಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡಿದುದರಿಂದ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವತ್ತು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎಂದರೆ ಯಾವಾಗ, ಎಲ್ಲಿ ಹಿಂಸಾಚಾರವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಸ್ತಿ ನಾಶ ವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರು ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಇವರು ಹೇಳಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರ ಮಾತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ, ಅದು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಒಡೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾಯರು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಆ ಇಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆ ಹುಕುಂನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ರೆಕಗ್ನಿಷನ್ ಸಿಕ್ಕಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯೂನಿಯನ್ ಅನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಒಡೆದು ಟೋಕನ್ ಸ್ಟ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿದಾರೆ.....ಮಾನ್ಯ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ರಾಯರು ಕಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ನಾಯಕರೇ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದವರೂ ಅದನ್ನೇ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.....ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇವತ್ತು ಐ.ಟಿ.ಸಿ.ಯ ಯೂನಿಯನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರಚೋದನೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ಬಿನ್ನಿ ಮಿಲ್‌ನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದು ತಮಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು, ಸ್ವಾಘಾ ಯೂನಿಯನ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ೫೭೦ ಮಂದಿ ಇರತಕ್ಕಂಥದಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಮಂದಿ ಮಾನ್‌ಜಾಮೆಂಟ್ ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ ೪೨೦ ಜನ ವಾಟರ್ಸ್-ಸುಬ್‌ಮಿನ್ಯಾಂ ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಿನ್ನಿ ಮಿಲ್ಲಿನ ೬,೩೭೦ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದವರು ನಮ್ಮ ಇಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತು ಕೆಲವು ಜನರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಹುಮತ ಇರತಕ್ಕಂತೆ ಯೂನಿಯನ್‌ನನ್ನು, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವರನ್ನು ಸದೆ ಬಡಿಯತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಗೂ ಕೂಡ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ೨೭ ಕೇಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನಿಮಮ್ ವೇಜಸ್ ಕೂಡ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿರುವುದು ಇದೆ. ಈ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿ ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅವರು ಹೇಳಿದರು ತಕ್ಷಣವೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು ತ್ತೇವೆಂದು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖು ಮಾತ್ರ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಿನಿಮಮ್ ವೇಜಸ್ ಅಡ್ಡಿಸಿ ಬೋರ್ಡ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಹುಕುಂ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ೨೭ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ವಿಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಎನ್‌ಪ್ಲೋಸರ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾಳಿದ್ದಾರೆ. ಎನ್‌ಪ್ಲೋಸರ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಅವರು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಾಂಟೀಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಾವು ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಬಂದಿರತಕ್ಕವರಾಗಿರುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಅಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಕೂಡ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಪ್ರಾಂಟೀಷನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ರವರು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅನೇಕ ಜನ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಂಟೀಷನ್ ಬಂದು ಅಲ್ಲೇ ಒಂದು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸಣ್ಣ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಆಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಎನ್‌ಪ್ಲೋಸರ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ತಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.

ಟೆಕ್ಸೈಟ್ ಬಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ೧೪-೭-೪೩ರ ಮೊದಲೇ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇವತ್ತು ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಪುನಃ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳಿದರೂ ಇವಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಹಣವನ್ನು ಬಂದಿಗಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈಗ ನಿರಕ್ಷರಾಗಿರತಕ್ಕಂತ ಕಾರ್ಮಿಕರೊ ಮತ್ತು ವಿಧ್ಯಾವಂತರಾದಂಥ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ಕೂಡ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಾರೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಿದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಕೂಡ ಮೊನ್ನೆ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖು ಆಗಸ್ಟ್‌ರಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ನಿರಕ್ಷರ-ಕುಕ್ಷಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಅಕ್ಷರಸ್ಥ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಯ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಧೋರಣೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗ ಧೋರಣೆ ಯನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಖಂಡನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಈ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ವಿರೋಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರ ಉತ್ತರ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್ (ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು).—ಸನ್‌ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ೧೯೮೩-೮೪ ನೇ ಇಸವಿಯ ಸಾಲಿನ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯಲು ಸದನದ ಎಲ್ಲಾ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ನಿಗಮವನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಅದರ ಇತಿಮಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸದುದ್ದೇಶಗಳು ಏನು ಇವೆ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೂಲಂಕುಶವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಸಾಲಿನ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಂದು ಚರ್ಚೆ ಅಷ್ಟು ಔಚಿತ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಕೂಡ ಹೇಳಿದಾರೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಒಪ್ಪುವುದಾದರೂ ಕೂಡ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ತಡವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ವಿಷಾದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಸನ್‌ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ರೋಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ, ನಿಯಾಮಾವಳಿ ೫೫ರ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯ ಭಾಗದವರೆಗೆ ಆಡಿಟ್ ಮಂಡಳಿಯವರು ಬಂದು ಸ್ಕ್ಯೂಟಿನ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಪಾಠ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ರೋಲ್ ೫೫ರ ಕೆಳಗೆ

“Annual accounts for each financial year of the undertakings shall be drawn up within six months within the close of the year.”

ಆ ರೀತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂಥ ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಆಡಿಟ್ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ೧೯೮೧-೮೨ನೇ ಸಾಲಿನ ವರದಿಯನ್ನು ೩೧-೩-೧೯೮೩ರವರೆಗೂ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆಡಿಟ್ ವರದಿಯನ್ನು ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಅಡತಡೆ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸನ್‌ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ದುರಂತವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಅಸಮಾನತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದೊಳಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗದವರಿಗೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥದು ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ

ಕೂಡ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಶಾಢಭೂತಿ ತನದ ದ್ವಿಮುಖವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರತಕ್ಕಂಥ, ಶಾಪಗ್ರಸ್ತವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನೀತಿಗೆ ಅನೇಕ ಜನರು ಶಾಮೀಲಾಗಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಬಂಧ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಬಂಧ ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ರೂಪೀಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಆಶಾಢಭೂತತನ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ ನಿಗಮದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದ್ದದರಿಂದ ಅವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ, ಸಂಯಮ, ಶಿಸ್ತು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸಾದುವಾದದ್ದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಬರೇ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀದಿರಲ್ಲ. ತಾವು ಒಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ ದ್ವಿಮುಖ ನೀತಿ ಎಂದು. ದ್ವಿಮುಖ ನೀತಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಂಡಿಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಪಾಲಿಸಿ ಯನ್ನು ಟಚ್ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ ೧೯೫೬ನೇ ಇಸವಿಯ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ದೇವಯೇ? ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಆಡಳಿತ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ why was that decision of 1956 Industrial policy not changed by you?

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯ್.—ದಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ ಅದು ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಸ್ವಾಮಿ ನಿಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮರೆವು ಜಾಸ್ತಿ ಬರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಪಾಲಿಸಿ ಆಗಿರ ತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಎಲ್ಲಿದೆ? ೧೯೫೬ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ ಚರ್ಚೆ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ್ದು ೧೯೫೬ನೇ ಇಸವಿಯದು ಅದು ೧೯೭೭ ರಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.—ಈ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇದೆ. ಅದು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

೫-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅದು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ಮೇಲಿನ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೇಳೋಣ. ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಯಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್ ಅವರು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಈ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯನ್ನು ಮಾಪಾಡು ಮಾಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—೧೯೫೬ನೇ ಇಸವಿಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿತ್ತೇ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಓದುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇವತ್ತು ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಮುಗಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ Is it the pleasure of the House to sit until the debate is over ?

(Permission was granted)

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ದ್ವಿಮುಖ ನೀತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಇದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಈಗ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಾನು ಸಮಾಧಾನಕರವಾದಂಥ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಸಮಾಜವೇ ಕೆಟ್ಟಾಗ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೆಟ್ಟದಾದರೆಂದು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೆಟ್ಟಾಗ ಸಮಾಜ ಕೆಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಉಂಟು. ಈ ಒಂದು ವಿಷ ಪರ್ತುಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜಕೀಯ ನೀತಿಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು ಇಲ್ಲವೇ ಪ್ರಭಾವಯುತವಾದಂಥ ಶಕ್ತಿಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಒಂದು ವೈಚಾರಿಕತೆ ನಮ್ಮ ಒಂದು ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾತುಗಳೇ ನಮಗೆ ಗೊಂದಲಮಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವೇನು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಅನುಮಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡೇ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಎರಡು ವಾದದಂಥ ಶಕ್ತಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಶಾಮಿಲಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಹಾಗಾದರೆ ಇಂದಿರಾ ಟ್ರಾವಲ್ಸ್, ಸಂಜಯ ಟ್ರಾವಲ್ಸ್, ಶರ್ಮಾ ಟ್ರಾವಲ್ಸ್ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಆಲ್-ಇಂಡಿಯಾ ಪರ್ಮಿಟ್ ಪಡೆದುಕೊಂಡೇ ಏನು ಕೆಲವರು ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಿತ್ತು ಹಾಕುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ ನವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ೧೯೭೫-೭೬ರಲ್ಲಿ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ವರದಿ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೇಳಿದರು. ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊಪ್ಪಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಟಣೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರವೂ ಸಹ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿದಂತಹ ಇಂತಹ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿರಬಹುದು ಎಂಬಂತಹಂಥ ಸಂಶಯ ಜನರಲ್ಲಿದೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಊಹೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಒಂದು ಜನತಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಲಿ, ಆ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಿತಾಶಕ್ತಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಾವೂ ಅನುಭವಿಸಿರಬಹುದು ಮತ್ತು ನೀವೂ ಅನುಭವಿಸಿರಬಹುದು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ಬಂದರೂ ಸಹ ನಾವು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಒತ್ತಡಗಳಿಗೆ ಮಣಿಯದೆ ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಗುರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ಒಂದು ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಒಂದು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಒಂದು ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ತಾವು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿರುವಂತಹ ನಮ್ಮ ವಿತ್ರ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಲಾರದಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಎಂಬಂತಹಂಥ ಸಂಶಯವೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸುವಾಗಿಯೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ನನ್ನ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕಾ ಹೇಳಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಕಾರ್ಮಿಕ ರಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ ಕೆಲವೊಂದು ಗುಂಪಿನ ಹಿತಾಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಮತ್ತು ಆ ಒಂದು ಮನೋಭಾವದ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರೇಷಕೀಯ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಾಗ ನಾವು ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮತೆಯಿಂದ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಒಂದು ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕವರ್ಗ ಏನಿದೆ ಈ ವರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗಿರುವಂತಹ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಹ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ನಮ್ಮ ನಿಗಮದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ಕಾರ್ಮಿಕವರ್ಗ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ನೌಕರಶಾಹಿ ವರ್ಗ ಏನಿದೆ ಈ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳ ಮೂಲಕ ಶೇಕಡಾ ಹತ್ತರಿಂದ ಹದಿನೈದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸೋರಿಕೆ ಇದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವುದಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಹಾರ ೧೬೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸೋರಿಕೆ ಪ್ರಮಾಣ ೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದಲೇ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದಲ್ಲ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಜೊತೆಗೆ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು, ನಮ್ಮಂತಹ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಆಸಾಡಭೂತಿಗಳು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಈ ನಿಗಮದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದಂಥ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರಣಗಳೂ ಇವೆ. ಅದು ಇಂಥನದ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿರಬಹುದು, ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಯಾಗಿರಬಹುದು, ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಂಥ ತುಟ್ಟಭತ್ತವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರ ಬಹುದು, ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕ ಸಾಲಭ್ಯಾಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾದಂಥ ಜನರಿಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಲು ಮಾಡಿದಂಥ ಖರ್ಚು ಇರಬಹುದು, ನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಆಗಿರಬಹುದು, ಹೀಗೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಷ್ಟವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈಗ ತಾವು ಯಾರಿಂದ ಸ್ಟೇರ್ ಪಾಟ್ಸ್ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರೋ, ಈ ಒಂದು ಬಾಬಿನಿಂದಲೂ ಹಣ ಸೋರಿ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಬರೇ ಕಾರ್ಮಿಕ ರಿಂದಲೇ ಹಣ ಸೋರಿಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಸ್ಟೇರ್ ಪಾಟ್ಸ್ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ, ಚಾಸಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಾಡಿ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೂ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಈ ಬಾಡಿ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟರ್ ಮೂಲಕವೇ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಸಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥ್ ಅವರು ದ್ವಿಮುಖ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಈ ದ್ವಿಮುಖವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ ಹಾಗೂ ದ್ವಿಮುಖವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಾಗ ಮತ್ತು ಈ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜವಾದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಾಗ ಕೆಲವೊಂದು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ನಾವು ಈಗ ಲೇಲಾಂಡ್ ಚಾಸಿಗಳನ್ನು ಟಾಟಾ ಮತ್ತು ಬಿರ್ಲಾ ಕಂಪನಿಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಖರೀದಿ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಈ ಚಾಸಿಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ನಿಗಮಕ್ಕೆ ೫೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಗಳವರು ಚಾಸಿಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡದೆ ತಮ್ಮ ದಳಾಳಿಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಹಿಡಿತವಿಲ್ಲದಿರುವ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಹತೋಟಿ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ನಾವು ಚಾಸಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಇವರ ಹತ್ತಿರವೇ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಅವರ ಒಂದು ಕಟ್ಟುಪಾಡಿಗೆ ಒಳಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರಿಗೂ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥ್ ಅವರು ದ್ವಿಮುಖ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ನಾವು ನಷ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆ ಕಳೆದ ೨೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅತಂತ ಸೋಗಿಸಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು. ನಾನೂ ಸಹ ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ದೊಡ್ಡ ಹಿರಿಮೆ ಎಂದರೆ ಇದು ನಿರಂತರವಾಗಿರುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಈ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಂಥ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ಇನ್ನೂ

ಭೂವರ್ಣನಾ, ದಕ್ಷವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಯಾರೇ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು ಮತ್ತು ಯಾರೇ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೂರಬಹುದು, ಆದರೆ ಇದು ತತ್ಕಾಲಿಕ ಸಾದ್ಯದು, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹಿಂದೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರು ಮಾಡಿರುವಂತಹ ಶಾಫಿನೀಯವಾದಂಥ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಶಾಫಿನೀ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೂರು ನಿಮಗೆ ಖುಷಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಂತಹವರು ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಫಲಿತಾಂಶವಾಗಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಈ ನಿಗಮ ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಪ್ಪಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಖರ್ಚು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಈಗ ಹಾಕಿದೆ. ಈ ನಿಗಮದಲ್ಲಿ ೩೦ ಸಾವಿರ ಜನಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೬೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳ ಈ ನಿಗಮದಲ್ಲಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿರತಕ್ಕ ಈ ನಿಗಮದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೋಷಗಳು ಇರಬಹುದು. ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ನಿಲುವಿನಿಂದಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯ ದೋಷಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.— ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ದೋಷವಿರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು, ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.— ನನ್ನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಬ್ದವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೋಷಗಳು ಇವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ದೋಷಗಳು ಇರಲಾರದು ಎಂದಾಗ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಮ್ಮ ಈ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಲ್ಲಿ ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಂದ, ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ಇದು ನಮ್ಮಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ, ಅನೇಕ ಜನಗಳು ಹಾಗೂ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಖಾಸಗಿ ಮಾಲೀಕರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತವಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬಸ್ಸುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಈ ನಿಗಮವನ್ನು ಹೋಲಿಸತಕ್ಕ ತಪ್ಪು ಪರಿಪಾಠ ಇದೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾಟಕ ವಾಂಡಲಿ ಮತ್ತು ಸಿನಿಮಾರಂಗ ಎರಡೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಕಲೆಯನ್ನು ಪ್ರವರ್ಧನ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಾಸ್ತವಗಳಾಗಿರಲೂ ಸಹಿತ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ವಾಗಿರತಕ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು. ನಾಟಕದ ರಂಗಸಜ್ಜೆಯೇ ಬೇರೆಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಸಿನಿಮಾರಂಗ ತಾಂತ್ರಿಕ ಇತಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಖಾಸಗಿ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಲಾಭದೃಷ್ಟಿ, ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದು ಎರಡನೆಯದು. ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ದೂರವಾದುದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ನಿಗಮದಲ್ಲಿ ಸೌಕರ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ದೂರವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಲಾಭ ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಬಂದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಿರುವುದರಿಂದ ೧೬೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ಈ ನಿಗಮದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ನಿಗಮ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಆರ್ಥಿಕಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮೂಲಕ ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ನಡವಳಿಕೆ, ಆಡಳಿತ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಸಂಚಾರವಾಗಲಿ, ಅದು ಬರೇ ಒಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅದರ ಬಡ್ಡಿಯ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆಯಲಾರದು. ಅದು ದುಡಿಮೆಯ ಮೂಲಕ, ಶ್ರಮದ ಮೂಲಕ, ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆಯೇ ಎನಹ ಬರೀ ಬಂಡವಾಳದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾರದು. ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಈ ಲಾಭ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು, ಅಥವಾ ಈ ನಷ್ಟ ಲಾಭ ಎನ್ನುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಏನಿದೆ ಅದು ಬೇರೆಯೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಬೇರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಇದ್ದಾಗ ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳು ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಹೋದರೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರವಾಗಿದೆ. ತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಚನ ಪಡೆ

ತ್ರೇನೆ. 'ಹೆಡ್‌ವರ್ಕ್ ಹೀತ್'ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಬಾರ್ಬರ್‌ಕಾಪ್‌ಷನ್ ಎಂಬವರು ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಚಾರ. ಅವರು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಅವರದೇ ಆದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಂತೆ, ನಾನು ಸಹ ಕಳೆದ ರ ತಿಂಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೮ ಸಾವಿರ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಮಿಕರು ನಷ್ಟವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣಭೂತರಾಗಿದ್ದಾರೆನು. ವ ಪರಿ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡಿದಂತೆ ಸುಮಾರು ೩೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನೂ ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ದೃಢೀಕರಿಸಿ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಬೇರೆ ಸೇವಾಸೌಲಭ್ಯಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ನಿಗಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ರೂ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿ ಒಳಹೊಕ್ಕಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವೈದ್ಯಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ನಾವು ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೇವಲ ೨೦ ಲಕ್ಷ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಾದರೂ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರನ್ನು ಸದಾ ಕಾಲ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ೧೯೮೨-೮೩ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೨೭ ಲಕ್ಷದ ೧೧ ಸಾವಿರದ ೮೭೫ ರೂಪಾಯಿ ೮೦ ಪೈಸೆ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಹೋಮ್‌ಗಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ೧೯ ಲಕ್ಷದ ೫೯ ಸಾವಿರದ ೨೩೨ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕುರುಡರನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಅದರಿಂದ ೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅದರಿಂದ ೫೭ ಲಕ್ಷದ ೭೪ ಸಾವಿರ ೪೧೬ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ, ಅದರಿಂದ ೩ ಕೋಟಿ ೩೦ ಲಕ್ಷದ ೩೩ ಸಾವಿರದ ೮೨೧ ರೂಪಾಯಿ ೧೪ ಪೈಸೆ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೇವಾಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಿಗಮಕ್ಕೆ ೪ ಕೋಟಿ ೩೭ ಲಕ್ಷದ ೭೯ ಸಾವಿರದ ೩೪೭ ರೂಪಾಯಿ ೯೪ ಪೈಸೆ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಸೇವಾಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಂಗನಾಥ್‌ರವರು ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡುತ್ತಾ ವಿಷದವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಇಕ್ಕೇಟಿ ಬಂಡವಾಳ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಬಂದರೆ ಡಿವಿಡೆಂಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ನಷ್ಟವಾದರೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಮೂಲಭೂತ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿರತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದರೂ ಸಹ ಶೇಕಡ ೭ರಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅದರಿಂದ ೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡ್ಡಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ೭೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ತೆರಿಗೆಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ೨೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೋಟಾರು ವಾಹನ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಈ ಒಂದು ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ೩೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. 'ಕಿರಿಯ ನೀರನ್ನು ಕೆರೆಗೆ ಚೆಲ್ಲಿದಹಾಗೆ' ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಾಪಸು ಹಣ ವಸೂಲೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸೇವಾಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ೧೩-೧೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದೆ ನೆ. ೧೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟ ಬಸ್ಸಿನ ದರಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ವರಮಾನ. ೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಾಭ ಬೇರೆಬೇರೆ ಬಂಡವಾಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಬಸ್‌ನಿಲಾಣದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಬಾಡಿಗೆ, ಹಳೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಗುಜರಿಗೆ ಮಾರುವುದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಬರತಕ್ಕ ಅಪರೇಷನ್ ಕಾಸ್ಟ್ ೧೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಏನಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದರೆ ೧೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿನಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದೆ ನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೫೯೧೧ ಬಸ್ಸುಗಳು ಇವೆ. ಇದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ಸದನದ ಮೂಲಕ ಜನತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ನಿಗಮವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅದರ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬೇಡ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಇನ್ನು ಅಪಘಾತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸದಾಕಾಲ ಯಾರಾದರೂ ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ೧೦೦ಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿರಷ್ಟು ನಮ್ಮ ವಾಹನಗಳು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಪಘಾತವಾದಾಗ ನಮ್ಮ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಚಾಲಕರು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೇ ಬರುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಇವೆ. ೧೦೦ಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿರಷ್ಟು ವಾಹನಗಳು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಪಘಾತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಗರಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಅಪಘಾತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಅಶ್ಚರ್ಯಪಡತಕ್ಕ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್. ಅಪಘಾತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ೮೩ ಇದರ ೧೯೮೧-೮೨ರಲ್ಲಿ ೭೭ ಇದೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಶ್ಲಾಘನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಬಸ್ಸುಗಳು ನಿಗದಿತ ವೇಳೆಗೆ ಬಿಡುತ್ತವೆ, ನಿಗದಿತ ವೇಳೆಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆ, ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಆನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ವಾಹಕರು ಮತ್ತು ಚಾಲಕರು ಸೌಜನ್ಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಜನಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳು ಇವೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಷ್ಟವನ್ನು ಅವರು ಅನುಭವಿಸಿದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾದ ಕಾರಣಗಳೇ ಬೇರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು ಮದ್ರಾಸ್ ನಗರ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ೨.೪೦ ಅಪಘಾತಗಳು ಆಗಿದ್ದರೆ ೧೯೮೧-೮೨ರಲ್ಲಿ ೩.೩೦ರಷ್ಟು ಅಪಘಾತಗಳು ಆಗಿವೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಳೆಯದಾಗಿರತಕ್ಕ ಬಾಂಬೆಯ ಬಿ. ಇ. ಎಸ್.ಟಿ. ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ೮.೮೨ ಅಪಘಾತಗಳು ಆಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಸ್ಸುಗಳು ಇವೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೪೦-೫೦ ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ೧೯೭೭ರಿಂದ ೧೯೮೦ರವರೆಗೆ ಮತ್ತು ೧೯೮೧-೮೨ನೇ ಸಾಲಿನವರೆಗೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಪಘಾತಗಳು ಆಗಿವೆ. ಅಂದರೆ ೧೯೮೧ರಲ್ಲಿ ೯.೪೮ರಷ್ಟು ಅಪಘಾತಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೦ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಈ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಪಘಾತಗಳು ೦.೭೭ ರಷ್ಟು ಇದೆ. ಆದರೆ ೧೯೮೦ನೇ ಇಸವಿಗಿಂತ ಈಗ ಶೇಕಡೆ ೯ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಪಘಾತಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವಾರು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಪುನಾದಲ್ಲಿ ಅಪಘಾತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೦.೭೭ ರಷ್ಟು ಇದೆ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದಷ್ಟು ಜನಸಂದಣಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು ನಾವು ನಾಗರಿಕರಣಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಒತ್ತಡ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಪಘಾತಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದು ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೆಲವಾರು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ೧೯೮೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಅಪಘಾತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೯೫, ಆದರಲ್ಲಿ ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್.ನ ಪಾತ್ರ ೨೮ ಮಾತ್ರ. ಮತ್ತು ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯ ಪಾತ್ರ ೧೦. ಮತ್ತೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಬಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಆದಂಥ ಅಪಘಾತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೧, ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಆದಂಥ ಅಪಘಾತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೫ ಮತ್ತು ಲಾರಿಗಳಿಂದ ಆದಂಥ ಅಪಘಾತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೯೩ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ನೋಡಿದಾಗ ಲಾರಿಗಳಿಂದಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಅಪಘಾತಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ೧೯೮೧ನೇ ಸಾಲಿನ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಒಟ್ಟು ಅಪಘಾತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೪೭, ಇದರಲ್ಲಿ ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್.ನ ಪಾತ್ರ ೪೮, ಮತ್ತು ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯ ಪಾತ್ರ ೧೫ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲಾರಿಗಳಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ ಅಪಘಾತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦೩ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಲಾರಿಗಳಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ ಅಪಘಾತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಜಾಸ್ತಿ ಎಂದು ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ೧೯೮೨ನೇ ಸಾಲಿನ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಒಟ್ಟು ಅಪಘಾತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೩೧. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್.ನ ಪಾತ್ರ ೫೧ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಪಾತ್ರ ೧೫ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಲಾರಿಗಳಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ ಅಪಘಾತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ೧೧೭ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಲಾರಿಗಳಿಂದಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಅಪಘಾತ

ಗಲಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುವ ಆಟೋ ರಿಕ್ಷಾ ಮತ್ತು ಸ್ಕೂಟರ್, ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ವಾಹನಗಳಿಂದ ಕೂಡ ಅಪಘಾತಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಪಘಾತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಗಳಾದ ಚೋಳನ್ ಮತ್ತು ತಿರುವಳ್ಳಿವರಗಳಲ್ಲಿ ೧೯೮೧-೮೨ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಅಪಘಾತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗೆ ಸುಮಾರು ೦.೭೨. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡೊಮ್ಮನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗೆ ೦.೪೦. ಮತ್ತು ತಿರುವಳ್ಳಿವರನಲ್ಲಿ ೦.೪೫. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿಯನ್‌ನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ೦.೭೪ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳು ಅದ ನಂತರ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಅಪಘಾತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ ೦.೩೨ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಕೂಡ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯವಾದ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ೦.೧೯ ರಷ್ಟು ಇದೆ. ಇದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗೆ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯವಾದ ಕೇರಳದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿ ಆದೆಯೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ವಾಹನ ಚಾಲಕರು ಬುದಿವಂತರೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಸ್ಸು ಒಂದು ರೈಲ್ವೆ ಗೇಟ್‌ಗೆ ಕ್ರಾಶ್ ಮಾಡುವಾಗ ರೈಲ್ವೆ ಬಂದು ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ವಾಹನ ಚಾಲಕ ಬಸ್ಸು ಬೇಗ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಹುದು, ರೈಲು ಇನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ದುಡುಕಿದ ರಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಸಾರಿ ಅಪಘಾತಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮೊನ್ನೆಯ ದಿವಸ ನಡೆದಂಥ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ತಲೆಗ್ರಿಸುತ್ತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ, ಮತ್ತು ನಾಚಿಕೆ ಪಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ತಮಿಳು ನಾಡಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದಾರೆ, ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನವಿದೆ, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರೂ ಕೂಡ ಪರಿಗಣಿಸಬಾರದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಜನ ನೌಕರರು ಒಳ್ಳೆಯವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸುಮಾರು ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದಂಥ ಹಳೆಯ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದು ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹಳ್ಳಿಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳು ಸಾಲದು ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೦೦೦ ಬಸ್ಸುಗಳು ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಬಸ್ಸಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ವಾದವನ್ನು ನಾನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಸುಮಾರು ಆರುವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟವನ್ನು ನಾವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು ಎಂಟಲವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟವನ್ನು ನಾವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಕೆಲವು ರೂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ವರಮಾನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಬಳ್ಳಾರಿ, ಬೆಳಗಾವಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಅಂದರೆ ನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಬೇರೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಬೇರೆ. ನಮ್ಮ ನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ. ಇವೆತ್ತು ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೦೦೦ ಬಸ್ಸುಗಳು ಇವೆ. ಆ ಎಲ್ಲಾ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಾವು ಸುಮಾರು ೧೬ ಸಾವಿರ ಟ್ರಿಪ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ರಾತ್ರಿ ೧೦-೩೦ ಗಂಟೆಯವರೆವಿಗೂ ಓಡಿಸು

ತೀವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ೨೭೨ ಕಿಲೋವೋಟರ್‌ನಿಂದ ಸುಮಾರು ೩೦೦ ಕಿಲೋ ವೋಟರ್‌ವರೆಗೆ ಓಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮವಿದೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ವೇಗ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಅಡ್ಡ ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಏರುಪೇರುಗಳು ಮತ್ತು ತಿರುವುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಏನಾದರೂ ಜಾಲಕ ಸ್ವಲ್ಪ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ನಡೆದರೆ ಅಪಘಾತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಗಳು ಕೂಡ ಚಾಲಕರಿಗೆ ಇವೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದರಿಂದ ಸುಮಾರು ೩೦ ಕಿಲೋವೋಟರ್‌ಗೆ ೧.೩೦ ಪೈಸೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಂದ ಸುಮಾರು ೨.೨೦ ಪೈಸೆಗಳನ್ನು ನಾವು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುವ ಸಂಭವಗಳು ಇವೆ. ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ಪಾಸ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬೆಲೆ ಹಾಗೂ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಕೂಡ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಇವತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹೋಗ ತಕ್ಕಂಥವರ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು? ಮತ್ತು ಬೇರೆಯವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ದಲ್ಲಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಏನಾದರೂ ಇವೆಯೇ? ತಾವು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶ ಇದೆ. ಕಾರಣ ವೇನೆಂದರೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಸಾಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಕಡಿಮೆ ಬಸ್ಸಿನ ದರವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ? ನಗರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೮ ಕಿಲೋ ವೋಟರ್‌ಗೆ ೫೦ ಪೈಸೆಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿದರೆ ಅದೇ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೧೦೦೦ ಪಾಯಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ರೀತಿ ವರ್ಗೀಕರಣ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಟಿಂಗ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಸ್ಸು ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ವರ್ಗೀಕರಣ ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ, ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಇವತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಆತ ಏನೋ ಒಂದು ಕೆಲಸದ ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುವುದಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜಯನಗರದಿಂದ ರಾಜಾಜಿನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶಿ.ಸಿಂ ಪಿ.ಎಂ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಶಿವಾಜಿನಗರ ಬಸ್‌ಸ್ಟೇಂಡ್, ಸುಭಾಷ್‌ನಗರ ಬಸ್‌ಸ್ಟೇಂಡ್, ಮತ್ತು ಸಿಟಿಮಾರ್ಕೆಟ್ ಏರಿಯಾ. ಈ ಮೂರು ಭಾಗಗಳು ಬಹಳ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದಂಥವುಗಳು. ಈ ಮೂರು ತ್ರಿಕೋಣದಲ್ಲೇ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಜನರ ವ್ಯವಹಾರಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಇವೆ. ವಿಧಾನ ಸಭೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಕೇಂದ್ರವೂ ಇದಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳೂ ಈ ತ್ರಿಕೋಣದಲ್ಲೇ ನೆರವೇರುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನದಿಂದ ನಗರದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಇಸವಿ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಕತಕ್ಕ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆದಕ್ಕೆ ೧೨೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಂಡವಾಳ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ನಗರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಈಗ ಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ, ಅಂದರೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ತೊಂದರೆಗಳು ಹಲವಾರು. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಭಾಷ್‌ನಗರ ಬಸ್‌ಸ್ಟೇಂಡಿನಿಂದ ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಐದರಿಂದ ಏಳು ಬಸ್ಸುಗಳು ಹೊರಗಡೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಬಾಕಿ

ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಐದಾರು ಬಸ್ಸುಗಳು ಹೊರಗಡೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಸ್ಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರು ಚೌಕದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಸ್ಸಿನ ಚಾಲಕನಿಗೆ ಸಂಜೆ ಐದರಿಂದ ಆರು ಗಂಟೆ ವರೆಗೆ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ನಿಮಿಷ ಒಂದು ಬಸ್ಸನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಬೇಕಾದರೆ, ಬೇರೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಐದು ನಿಮಿಷ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಅಡತಡೆಯಲ್ಲಿದೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ವಾಸಸ್ಥಳದ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು ಈ ನಗರವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದಾದರೆ ಈ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸದೆ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ? ಆದ ರಿಂದ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಲಾಭದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಬಾರದು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವಾಗ ಬೆಳಗಾವಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹನ್ನೆರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ಗಳಿಸಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ರಸ್ತೆಗಳು ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ, ಜನರಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು ಇರುವುದರಿಂದ, ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರ್ಯಾಹ್ ಪ್ರದೇಶಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ೧೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟೆಯವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಏನೆಂದರೆ ಬೆಳಗಾವಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲಾಭಗಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗುಡ್ಡದ ಜಾತ್ರೆ, ಆ ಜಾತ್ರೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ ಜನರು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಜಾತ್ರೆಗಳಾದರೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಜನರು ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಕಾಲ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಜಾತ್ರೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಾಭ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೇ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಬೆಳಗಾವಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಬಿಟ್ಟಿದೆವೆ. ಆ ಬಸ್ಸುಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ನೆಲವನ್ನು ತಲುಪಿದ ಕೂಡಲೇ ನಾವು ಅಲ್ಲಿನ ದರಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ದರಕ್ಕಿಂತ ಅಲ್ಲಿನ ವರ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ದರಗಳನ್ನೇ ನಾವು ವಿಧಿಸುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ವರಮಾನ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ೧೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ಆಗಿದೆಯೇ? ಏನಹ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಇಲ್ಲದಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಲಾಭವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಈ ನಿಗಮದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ತಂದು ನಷ್ಟವನ್ನು ಭರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ನಿಮಗೆ ಈಗ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಯಾರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗ್.—ಅಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಲ್ಲ. ಅಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದು ಸಂದೇಹ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ದರ್ಜೆಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ವರನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರಲ್ಲ ಎಂದು ನೀವು ಸಹ ಸಂಕಟ ಪಡುತ್ತಿರಬೇಕು, ನಿಮಗೇನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿದೆಯೋ ಎನ್ನೋ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರಿಗೇನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ, ಅವರು ಪ್ರಕಾಶ ಮಾನವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಭಾಷೆ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟೆ.—ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಅರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಲಿ ಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಈಗ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕರು ಖಾಸಗಿಯವರು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಪರವಾನಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಇದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಟಾಂಕ್‌ಬಂಡ್ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂರು ಬಸ್ಸುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಳಕೆಗಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಗೆಲಂನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಾನು ನಾಲ್ಕಾರು ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಅಡ್ಡೋ ಕೆಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ ಈಗೇನು ಇಂಪೌಂಡ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ಇದೆ, ಮುನ್ನೂರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ರಿಟ್ ಪಿಟಿಶನ್‌ಗಳು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿವು. ಮೊನ್ನೆ ೨೬ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ ಗೆಲಂನಿಂದ. ೧೨ನೇ ಕಲಮಿನನ್ವಯ ಬದಲಾವಣೆ ತಂದು ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಬಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಅಖಿಲ ಭಾರತದ ನಮಗೆ ೫೦ ರಹದಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬುದು ರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು, ಆದರೆ ಈ ೫೦ ರಹದಾರಿಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆಯೇ ನಾಗಾಲಾಂಡ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ೫೦ ರಹದಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮಣಿಪುರಕ್ಕೆ ೫೦, ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ೫೦. ಹಾಗೆಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ೫೦ ರಹದಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ವಸ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳು ಕೂಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳು ಅಡಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ನಿಯಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನೇರವಾಗಿ ಪರಿಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಈ ರೀತಿ ಕೊಡಕೂಡದು, ಅದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರ ನಿಮಗಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸಲ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ರೀತಿಯ ಪರವಾನಗಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರದ ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ತೆರಿಗೆಯ ಕಾಯಿದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ ೬೯ (ಎಫ್) ಮತ್ತು ೬೮ (೨)ರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವಂತಹ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗತಕ್ಕಂತಹ ಸಂಭವ ಇದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಟಾಕ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದರ ಪ್ರಾಯಶಃ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಗತಕ್ಕಂತಹ ಅನಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇಂತಹ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂದಿಗ್ಧದಲ್ಲಿ ವೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಮಾಣದ ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಮಾಣದ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳೂ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದು ಆಗುವ ಬದಲು, ಕೆಲವರು ಈ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಿದರೂ ರಂಗೋಲಿ ಕೆಳಗೆ ತೂರುವಂತಹ ಜನರಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೇನೂ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಕಾನೂನಿನ ತೊಡಕು ಏನಿದೆ ಅನ್ನುವುದು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ ಟಾಕ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ ಸೆಕ್ಷನ್ ೧೧೭ರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಟೆಕ್ಟ್ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಅಂಗಡಿಯವರು ಅದಕ್ಕೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟು

ನಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಮೇಲೆ ಯಾರು ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್‌ನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇರುತ್ತಾನೆ ಅವನು ಪರ್ಮಿಟ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಆತನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ, ಅವನು ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದೇ ತೀರಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಕಳೆದ ರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಪರವಾನಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರ ಮೇಲೆ ೨೫೦೦ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆಂದು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ, ಮೊನ್ನೆ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಹತ್ತಿರ ನಮ್ಮ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಸ್ಸಿಗೂ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಪಘಾತದ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹದು ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆ. ೨೬ನೇ ತಾರೀಖು ಆ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸು ಕೇರಳದಲ್ಲಿರಬೇಕಾದಂತಹ ಬಸ್ಸು ಅದು. ೨೬ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿನವೆ ೨೬ರವರೆಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಂತಹ ಬಸ್ಸು ೨೬ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿನವೆ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಈ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರು ಗಾಯಗೊಂಡಿರುವವರನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹದು ಇವೆಲ್ಲಾ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಂದಿರುವ ಅನುಮಾನವೇನೆಂದರೆ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಕ್ಯಾಲಿಕಟ್‌ಗೆ ಹೋಗುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬಹುದೇನೋ ಎಂಬುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಇದು ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಂಪನಿಗಳೇ ಇವೆ. ಕೆಲವೇ ಮಾಲೀಕರು ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಬಸ್ಸುಗಳು ಈ ರೀತಿ ಓಡುತ್ತಿವೆ. ಇದು ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಉದ್ಯೋಗವಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದು ಮೊನ್ನೆ ಅಂತ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ತಮ್ಮ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಹಾಗೂ ಆರ್.ಟಿ.ಒ.ಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ? ೨೬ನೇ ತಾರೀಖು ಕೇರಳದಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಬಸ್ಸು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಇತ್ತು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲವೂ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಒಂದೇ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಲವಾರು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರು ಓಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಹವ್ಯಾಸ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಹೌದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ತೊಡಕುಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸರಳವಾದ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಿರುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಒಂದು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹದ್ದು. ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಇತರೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಿಗೆ ಒಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ದುಡ್ಡು ಇರತಕ್ಕಂತಹವರು, ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹವರು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೋ ಅವರು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ತನಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿವೆ. ಆ ಸನ್ನಿವೇಶದ ವಿರುದ್ಧ ನಾವೂ ನೀವೂ ಎಲ್ಲರೂ ಕಲೆತು ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೇನೋ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ನಿಮಗೇನಾದರೂ ಅಪಾಯವಾದೀತೋ ಏನೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ನಾವು ನಿಮಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹದ್ದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ

ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಆಯುಕ್ತರು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ೨೫೦೦ ಬಸ್ಸುಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ದೋಷಗಳು ಇರಬಹುದು, ಇಲ್ಲಂತ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಇತಿಮಿತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಹಿಂದೆ ಮದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯನ್ ರೋಡ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಂಬ ಸಮ್ಮೇಳನ ಆಗತಕ್ಕಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲೇಖರ್ ಎಂಬುವರು ಆ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ೧೧,೦೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆಯಿಂದ ೧.೫ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ರಸ್ತೆಗೆ ಲಿಂಕ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ೬ನೇ ಪಂಚವರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಹಣ ೧,೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಶೇಕಡ ೩೦ರಷ್ಟು ಸರ್ವಸುತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳು ಇರತಕ್ಕಂತಹ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ೬,೦೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಿಗೆ, ೩,೦೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅದರಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ೬೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ೧೦೪೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ರಸ್ತೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಟೈರ್ ಏಕೆ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿವೆ? ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳು ವಿತಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿವೆ? ಇಂಧನ ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು, ೧೯೮೧-೮೨ರಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಿದರೆ, ನಾನು ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ ರೀತಿ ಇರುವ ಸರ್ವಸುತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಸ್ಸುಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೂಲೆಗೂ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಸ್ಸುಗಳು ಅನೇಕ ಕಚ್ಚಾರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಬಸ್ಸಿನ ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಟೈರುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಇಂಧನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕಂತಹದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆಯೇ ಎನಿಸ ಬೇರೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ದಿಂದಲೂ, ಬಂಡವಾಳದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೭ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದರೂ ೧೨ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ೯ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇಂತಹ ಒಂದು ಅಂತಹ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮದವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದರು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬಸ್ಸುಗಳ ಬಾಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಖಾಸಗಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ವಾಸಲಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರೂ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಇಲ್ಲ. ೧೯೮೦ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹೊಸ ಬಸ್ಸಿನ ಬಾಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ನಿಗಮದ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಇನ್ನಿತರೆ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಗಳು ಇದ್ದರೂ ಸಹಿತ, ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣವೂ ಇದೆ ರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೫೦೦ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟತಕ್ಕಂತಹ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳು ಅಂದರೆ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನರವರು ನನ್ನನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿವಾದಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಎಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣ ಎಂದರೆ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳ ಒತ್ತಡ ಇರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪ್ರಾಯಶಃ ಅಂತಹ ಕಾರಣಗಳು ಇರಬಹುದು. ಅಂತಹ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನ ಇದ್ದರೂ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಇದ್ದರೂ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವಾಗ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳು ಇರಬಹುದು ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಕಾರಣಗಳು ಏತಕ್ಕೆ ಇರಬಾರದು? ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಸ್ ಬಾಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ನೀವು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ, ಹೊರಗಡೆಯವರು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷ ನಾಯಕರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ್ದು ಒಂದು ಭಾಗ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ನೀತಿ ಸಂಯಮ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಏನು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.—ಇದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಮರ್ಥನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸೋಣವೇ ಅಥವಾ ಶಿವಶರಣರ ಸಮರ್ಥನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸೋಣವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ವೇಳೆಯಾಯಿತು, ಅವರು ನಾಳೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಬಾಡು ಬಿಲ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಮಾಡಿದರೆ ಟಿ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ, ಹೊರಗಡೆಯವರು ಮಾಡಿದರೆ ಲಿ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಈಗ ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೇಲಾಗಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ನಮಗೆ ಲಾಭವೂ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ತಾವು ಇದರ ಡಿಸೈನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾಳೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮಗೆ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಇನ್ನು ೧೦-೨೦ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇದನ್ನು ನಾಳೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ ನಾವೂ ಸಹ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ದಯವಿಟ್ಟು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇನೆ ಮೊಟಕು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಈಗ ಇನ್ನೂ ೩ ಜನ ಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಉತ್ತರ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅರ್ಧರ್ಧ ಗಂಟೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾಳೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ದಿವಸ ಡಿಲೇ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ, ಅದುದರಿಂದ ಇವತ್ತೇ ಇದನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಸರಿ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ೧೦ ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರೋಣ. ಬೇಗನೆ ಮುಗಿಸಲಿ. ಈಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಕಾಂಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡ ೪೦ ನಿಮಿಷ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ನಾಳೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೂ ಸಹ ನಾಳೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾಳೆ ಬೇಕಾದರೆ ೧೦ ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರೋಣ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಎರಡು ದಿವಸ ಡಿಲೇ ಆಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಇದು ಒಂದನ್ನಾದರೂ ಮುಗಿಸೋಣ. ತಾವು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಬೇಗನೆ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಬಿ. ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟೆಯವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಬರೇ ಊಹೆಯ ಮಾತಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಆತನ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು ಕೈಯಲ್ಲಿನಾ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಜಾತಿ ವಿಷಯ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನೇಕ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸೌಮ್ಯಗುಣಗಳುಳ್ಳವರ ಬಗ್ಗೆ ಯೂ ಮಿಮರ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಜಾತಿ ಪ್ರಭಾವ ಇದೆ ಅನ್ನುವ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಅಳಿಯಬೇಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅಬ್ಬಹಾಂ ಲಿಂಕನ್ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಏನೆಂದರೆ "ನಾನು ಯಾರ ಗಲಾಟೆಯಾಗಿಯೂ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆಯೇ ಒಬ್ಬ ಯಜಮಾನನಾಗಿ ಇರುವುದಕ್ಕೂ ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.—ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ್ದು. ಇದು ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಅಥವಾ ಶಿವಶರಣರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ—ಎಂದು. ಇದು ಶಿವಶರಣರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಿಜಾಪುರ ಕಾಂಟೀನ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಡಿ ಕ್ಯಾಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕಂಥಾ ವಿಚಾರವೊ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಿಮರ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೇವೆ. ನಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಖರ್ಚು ಕೋಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇಂಜಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ಕೋಟಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಣ್ಣು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ೪೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆಪ್ತ ಸಮ್ಪಾದನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಲೇಠಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಟಾಟಾ ಇವುಗಳ ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಸಂಬಳ, ಸಿಸಿಎ ಹೆಚ್ ಆರ್ ಎ ಮತ್ತು ಡಿಎ ಇಲ್ಲಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಸಂಬಳ ಸಿಸಿಎ, ಹೆಚ್ ಆರ್ ಎ ಡಿಎ—ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಮೈಕ್ಲರ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್ ನವರು ಟಾರ್ಜರ್ ಫೇಂಬರ್ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಸುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಎರಡು ಸೀಟುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಕಾಲು ಚಾಚುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಇದರ

ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಸೀಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಕೈಕಾಲುಗಳು ಚಾಚುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಾರಿಗೆಯ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆವೆ. ಧಾರವಾಡವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಎಂದರೆ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಗಳು ಜನರು ಹೋಗಲಾರದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಬಸ್ಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ತಾವು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಏಕಸಾಮ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿದೆವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಏಕಸಾಮ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆವೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಇಲ್ಲದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಛ ದಿವಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಛ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲಾ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಯಾವಾವುದೂ ಈ ಏಕಸಾಮ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಡದ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿವೆ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಜಿಲ್ಲೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿದೆವೆ.

೬-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆವೆ. ಸಮೀಕ್ಷೆಯಾದನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಲಾಭ ನಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಭಾಗದೊಡ್ಡದಾಯಿತು, ಏಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತು. ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಏಕಲತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಬಂಡವಾಳದ ಕಡೆಗೆ ಒಲವು ಬರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ-ಆಪರೇಟಿಂಗ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್ಸ್ ಬೆಳೆದು ಅವು ಪಿರಮಿಡ್ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ತಾಳಿ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಮಾದರವನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಫಾನ್ ಪೀಟರ್ ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ನೌಕರರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕೇವಲ ಪ್ಯಾಪ್‌ರಾನ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೆ ಸಾಧುವಾದುದು ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಹ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನ ಮಾತನ್ನು ನೀವು ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಅವರ ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಧಾರ ಏನು?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಮಾದರಿ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಬೇರೆ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನ ಮಾತನ್ನು ಇಂಟರ್‌ಪ್ರಿಟೇಷನ್ ಕೊಡುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಾಭಾಸವಾಗತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡದೆ ಅದು ವಿವಾದವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾಕ್ಸ್‌ನ ಅಂತಿಮ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಕೋ ಆಪರೇಟರ್ ಸೆಕ್ಯೂರಗಲು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ನುಂಗಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೧೭ಎ ಗೆ ನಾವು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಆಮೇಲೆ ಬಸ್ಸುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳು ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತವೆ, ಇಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಣಗಳು ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಬಸ್ಸಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಮಾಲೀಕರು ಇದರಲ್ಲಿ ಟಿ.ವಿ.ಎಸ್ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ೮೦-೧೦೦ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಗೊಂದಲಮಯ ವಾತಾವರಣ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳೇ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆದವು, ಆದರೆ ಅದೇ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟಿ.ವಿ.ಎಸ್ ತಜ್ಞರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತಿತರ ಅವರ ನಾಕರರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಇಲ್ಲಿಗೂ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ನಾವು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಮೃತ್ತಿ ಇದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಸಾಧಕ ಭಾದಕಗಳನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಸದನಕ್ಕೆ ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಜನರನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅಧಿಕಾರೇತರರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಾವು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅಧಿಕಾರೇತರರನ್ನು ನಾವು ಹಾಕಿಲ್ಲ ಕಳೆದ ೮-೯ ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಏಕೆ ಅಧಿಕಾರೇತರರನ್ನು ಹಾಕಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತೊಡಕು ಇತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಈ ಸದನ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಅಧಿಕಾರೇತರರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗದ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.—ಸೇವಾ ಸುಲಭಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೀರಾ ?

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದವರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಈ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಣಿತ ಜನರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅಪಘಾತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಚಾಲಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೊಡಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೦-೪೦ ಸಾವಿರ ಜನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಸರಹದ್ದಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುತ್ತ ೧೫ ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆಮೇಲೆ ಏಕಸಾಮ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನಮ್ಮ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಾವು ಓಡಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಚಾಲಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಯಲ್ಲಿ ಅನುಶೀರ್ಣ ರಾವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದಂಥ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕಾನೂನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ, ನಡವಳಿಕೆಗಳ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಂತರ ನಿಗಮ ಅವರನ್ನು ಖಾಯಂ ಆಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೊಟಾರ್ ವಾಹನ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ರೀತಿಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಚೇರಿಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಎ.ಆರ್.ಟಿ.ಒ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಟ್ರಜರಿ ಇರವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಉಪಸಾರಿಗೆ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಹ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಈ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಾವು ಸುಮಾರು ೮೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಮಾನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಎನ್ನುವುದು ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ೬೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಟಾರ್ಗಟ್ ಎನ್ನು ಇತ್ತು ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವರಮಾನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನೇಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾನೂನಿನ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿನಲ್ಲಿ ೩೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಅಭಿಸಿನಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕದ್ದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಸ್ಟೇಷನರಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಳಂಬವಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತಪ್ಪು ಆಗಿದೆ. ೩೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಮೀರಿದಂಥ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬಹುದು, ೫-೧೦ ವರ್ಷಗಳ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ಕಂತಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವುದಾದರೆ ೫-೧೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಟ್ರ್ಯಾಲರ್ಸ್ಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಯೋಜನೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದಂಥ ನೋವುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಆ ಬಿಸಿನೆಸ್ ರಿಪ್ಲೈ ಕಾರ್ಡನ್ನು ನಮಗೆ ಹಾಕಬಹುದು. ಅನೇಕ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ನಮಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕರು ತಾವು ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟದ್ದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅನೇಕರು ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು, ಚಾಲಕರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಗಳು ಏನಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದುನೋಡಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮೋಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಿಪೋ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಆರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖರೀದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ೭೫ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರೀದಿಯನ್ನು ಒಂದರ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ತುರ್ತಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರು ಅಧಿಕೃತ ಮಾರಾಟಗಾರರು ಇದ್ದಾರೋ ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದಲೇ ಮೂಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂತೋಷದ ಸುದ್ದಿ ಏನೆಂದರೆ, ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಇನ್‌ವೆಂಟರಿ ಕೆಳದಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತದ್ದು. ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಸೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಟ್ರಿಕ್ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಗಲೀ ಇತರೆ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ ಅಧಿಕೃತ ಮಾರಾಟಗಾರರಿಂದಲೇ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವುಕಡೆ ಟ್ರಿಕ್‌ಗಳ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಸದಾಕಾಲ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬಿಗಿ ಗೊಳಿಸತಕ್ಕ ಭದ್ರತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಪ್ಪಂಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೃಪ್ತಿಕೊಡುವಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಾರದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ತೃಪ್ತಿ ಕೊಡುವಂಥ ಕೆಲಸ ವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತೆ ಡೆಲ್ಲಿ ನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ೭೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ೧೦ ಕೋಟಿ ನಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಈ ವರ್ಷ ೭೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಏನಾದರೂ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ನಷ್ಟವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಂಥ ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಅಧಿಕಾರ ವನ್ನು ನನಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಂದು ಘೋಷಣೆ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಹೊರ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವಂಥ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಸರ್ ಸ್ಪೀಚ್‌ನಲ್ಲಿ ೬.೫ ಕಿಲೋವೋಟರ್‌ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪೀಚ್ ಇತ್ತು, ಅದಕ್ಕೆ ೫೦ ಪ್ರೆಸ್ ಎಂದು ಇದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಊರುಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬಣಕಾರರವರು ಮತ್ತಿತರ ಸದಸ್ಯರು ಪದೇ ಪದೇ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದಾರೆ ಅದನ್ನು ಪುನಃವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಮೇಯ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ನನ್ನ ಅಭಿಯಾಚನೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಬಿಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಯಾವಾಗ, ಎಂದಿನಿಂದ, ಯಾವ ಕಡೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಯಾವ ಕಡೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸಯಾದ್ದಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ೫೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಕರ್ತರಿಗೆ ಪಾಸನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ತಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಪಾಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ೫೦೦ ಪಾಸಸ್ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ೫೦೦ ಪಾಸ್ ಇರಬಹುದು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್. ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ. ಇದಕ್ಕೆ ೫೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದ ಫಿಗರ್‌ನೇ, ಅದುವರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಫಿಗರ್‌ನೇ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ? ಈ ೫೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬಂದೂ ಕೂಡ ಸೇರಿರಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಪರ್ಮಿಟ್ ಏನಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸುಪ್ರಿಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಒಂದು ಅಂತಿಮವಾದ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು ೨೬ನೇ ತಾರೀಖು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ನಾಳೆ ೧೦ ಗಂಟೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಅಧಿಕೃತವಾದಂಥ ತೀರ್ಮಾನದ ನಕಲು ಬಂದಿಲ್ಲ. ೨೬-೮-೮೩ ರಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕೃತವಾದಂಥ ನಕಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಾಧಕಭಾಧಕ ಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ೫೬ ಲಕ್ಷದ ೭೫ ಸಾವಿರ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇವರ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಇಷ್ಟು ಪತ್ರಾಸವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾದ್ದು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ೫೬ ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಗಳಿಗೆ ಪಾಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಸಂಜೆ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಹ್ಯಾಂಡಿಕ್ಯಾಪ್ ಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೂಡಿ ಖಾಸಗಿ ಲಕ್ಷ ಇರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಈಗ ಖಾಸಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿರತಕ್ಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟುಂಥ ಪಾಸಾಗಿದ್ದರೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾಗೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಸಂಜೆ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಾಸ್ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಏಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ನಾವು ಇದರ ತಪ್ಪನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ದಿನಾಂಕ ೩೧-೮-೧೯೬೩ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರಿಪತ್ರವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಜೆ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಬಿ. ಚಮ್ಮನಕಟ್ಟಿ.—ತಾವು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ, ಬಿಜಾಪುರದ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡ್ ಪ್ರಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದಿರಿ, ಇನ್ನೂ ಒಂದೆರಡು ಪ್ರಕರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರೀಜನಲ್ ರಿಕ್ಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಏಕೆಂದರೆ, ಹೆಲ್ತ್‌ಸರ್ಸ್, ಕಂಡಕ್ಟರ್ಸ್, ಡ್ರೈವರ್ಸ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕು, ಆ ಜನ ಬೇಕಾದರೂ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ರೀಜನಲ್ ರಿಕ್ಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದರೆ ಆಯಾ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಬಾದಾಮಿಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಅವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ನೇಮಕಾತಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಇರಬಹುದು. ನೇಮಕಾತಿಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರೇತರರು ನೇಮಕಾತಿ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಹೆಲ್ತ್‌ಸರ್ಸ್, ಡ್ರೈವರ್ಸ್ ನೇಮಕಾತಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ನೇಮಕಾತಿ ಸಮಿತಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲು ಸಮಯದ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಬಾಡಿ ಬಿಲ್ಡರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಇತಿಹಾಸವೇ ಇದೆ, ಅದು ಕೊಡಬಾರದು, ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಮಗೆ ಮಂಜೂರವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನನ್ನದು ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆ ಯದು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿರಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡಬಿಟ್ಟಿರಿ. ನನಗೆ ಏನು ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೊಳೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇಂತಿಂಥ ರೂಟ್‌ನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಪೋಲಿಂಗ್ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರೆ. ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಜನಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದು, ಕೆಲವು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯನೇಷ್‌ಮೆಂಟ್ ನವರಿಗೂ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಶ್ರಾಫನ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಬೇರೆ ಕಡೆ ಆಗಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ತೊಂದರೆ ಇರುವಂಥ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದಿರಿ, ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ? ಮತ್ತೆ ಚಾಲಕರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮ ಡಿ.ಸಿ. ಮುಂತಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟಾರಿನಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ, ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಏನಿದೆ. ಆ ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಅನೇಕ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ. ನಿಮ್ಮ ಜನರಲ್ ಮಾನ್ಯನೇಜರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ, ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ಪುನರ್‌ಸಂಗಟನೆ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಿವ್ಯಾಂಪ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಬಹಳ ಸೌಹಾರ್ದಯುತವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲಿಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲದಂಥ ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನವರವರ ಯೂನಿಯನ್ನಿನ ಜನಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಏರಡು ಸಲ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಾಂಧವ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸುಮಾರು ೬ ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೇಸಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿವೆ. ಕೆಲವು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದುದರಿಂದ ನಾವು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಂತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯವಿದು ದರಿಂದ ನಿಗಮದ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತಕ್ಕ ಉದೇಶದಿಂದ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನ ತೊಡಕು ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರೇ, ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಕೇಳಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನು ತಕ್ಕದ್ದು ಇತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಿದು ಪಡಿಯನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಿ ಬಂದ ತಕ್ಷಣವೇ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ನಿಗಮದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮೆಕಾನಿಕ್ಸ್ ಡ್ರೈವರ್ ಮತ್ತು ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಮತ್ತಿತರ ನೌಕರ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಪೆನ್ಷನ್ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುತಕ್ಕದ್ದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರೋ ಅದನ್ನೇ ಇವರಿಗೂ ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಅವರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ವೇತನವಿಲ್ಲ ರೆನ್ಸಿಂಗ್ ಸ್ಕೇಲ್‌ನಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅಲ್ಲದೇ ಬೋನಸ್ ವಗೈರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಮತ್ತೆ ೧೧ ಸಾವಿರ ಜನ ಮೆಕಾನಿಕ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ೨೨ ವರ್ಷದವರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ನಿಗಮದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಲಿಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಸಹ ನಾವು ಪ್ರಥಮಬಾರಿಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಮತ್ತಿತರ ಸಾಲಿಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ನಿಗಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಜಾಲಕನಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ೨ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ. ವಿ. ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ.—ಆರ್. ಟಿ. ಬಿ. ನಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲು ಟ್ರಾಜರಿ ಯನ್ನು ಪಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಕೆಲಸ. ಆದರೆ ಆರ್.ಟಿ.ಬಿ. ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎ.ಆರ್. ಟಿ. ಬಿ. ಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಫಾರಂಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಯಾರಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕಂಠಿತಕೊಳ್ಳಲು ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತುರ್ತು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ನೀಡುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ರಾವ್.—ಇನ್‌ಸೆಂಟಿವ್ ಸ್ಕೀಂನ್ನು ಏನಾದರೂ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಾ ? ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ಕೂಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಸ್‌ಗಳು ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸ್ಕೂಲ್ ಬಸ್‌ನ್ನು ಹಾಕಲು ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಓವರ್ ಟೈಮ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಇನ್‌ಸೆಂಟಿವ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಓವರ್‌ಟೈಮ್‌ನ ಅಪಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಮಿಳು ನಾಡಿನ ತರಹ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ನಾವು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೆ ಅವರು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್‌ಸೆಂಟಿವ್‌ನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀಜನಲ್ ವರ್ಕ್‌ಶಾಪ್‌ನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದೆ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಕೂಡ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ಬಹಳ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿಗೂ ಮತ್ತು ಬೀದರ್‌ಗೂ ಕೂಡ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಒಂದು ರೀಜನಲ್ ವರ್ಕ್‌ಶಾಪ್‌ನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ನಿಗಮದವರು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಈಗ ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅನಂತರ ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ನಾಯಕ್.—ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೈಟ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಬಸ್ ಇಲ್ಲ, ಅದುದರಿಂದ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪ್ರಕಾಶ್.—ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—೩೧ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೮೪ ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ (ಅಭಿಯಾನ ಕ್ರಮಾಂಕ ೨೭ನೇ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಆತೆಯಲ್ಲಿ ೧,೪೨,೦೦,೦೦೦ ರೂ. ಗಳಿಗೆ ಮೀರದೆ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಆತೆಯಲ್ಲಿ ೭,೩೭,೬೦,೦೦೦ ರೂ. ಗಳಿಗೆ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೇಖಾನುದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಈ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಸ್ತಾವವು ಅಂಗೀಕೃತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಬೇಡಿಕೆ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ.

ಸಭೆಯು ಈಗ ಮೇಲೆದ್ದು ಪುನಃ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೦ ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರುವುದು.

(ಸದನವು ೬ ಘಂಟೆ ೩೦ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿ, ಪುನಃ ದಿನಾಂಕ ೨ನೇ ಗುರುವಾರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೮೩ ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೦ ಘಂಟೆಗೆ ಸೇರಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತು)